İŞKUR

2015

SİİRT

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SİİRT ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2015)

YAZARLAR

Abdurrahman TUNCAY

Mehmet Nasır AYDIN

KOORDİNATÖR:

Abdurrahman TUNCAY

İPA DIŞ SAHA EKİBİ

Şaban ERSAN

Diyaettin KALKAN

Mehmet Sait ÇELİK

Mehmet Şerif ZÜMRÜTKAL

Duygu KARADUMAN

Mine AÇILAN

Hatice İLTER

Celal DÜNDAR

Edip YILDIRIM

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Siirt İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması' nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Mustafa TUTULMAZ

Siirt Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2015 yılı Mart-Nisan aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 132 bin 034 işyeri ziyaret edilmesi planlanmış, 103 bin 390 işyerine kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştir. İlimizde bu kapsamda 381 işyeri tespit edilmiş ve 312 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2015 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ömer ASLAN

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....I
ÖNSÖZ.....II
İÇİNDEKİLER.....III
TABLOLAR LİSTESİ IV
ŞEKİL LİSTESİ.....VI
KISALTMALAR.....VII
YÖNETİCİ ÖZETİ.....8
GİRİŞ.....10
BİRİNCİ BÖLÜM.....11
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ.....11
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN.....11
İŞKUR GÖSTERGELERİ.....13
KAYITLI İŞSİZ.....13
AÇIK İŞLER.....15
İŞE YERLEŞTİRMELER.....16
MESLEK EĞİTİM FAALİYETLERİ.....17
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ.....18
İKİNCİ BÖLÜM.....20
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI.....20
AMAÇ VE YÖNTEM.....20
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....21
İŞYERİ VERİLERİ.....21
AÇIK İŞLER.....38
AÇIK İŞLERDE ARANAN BECERİLER.....53
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....61
İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ.....75

SONUÇ.....81
KAYNAKÇA.....82
EKLER.....83
Ek 1- İl işgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu.....83
Ek 2- Örnekleme Yapılan İller ve Örnek Sayıları.....90
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü.....93
Ek 4- Ek Tablolar.....101

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[1].....11
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı.....14
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı.....15
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı.....17
Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri.....18
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı.....18
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*).....19
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı.....22
Tablo 9: Siirt'te Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....24
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....26
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler.....28
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları.....29
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar 30
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler.....31
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler.....32
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler.....33
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı.....33
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler.....34
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı.....37
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları 39
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları.....41
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....42
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı.....43
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....44
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı.....45
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....46
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları.....47
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları.....48
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları.....49
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları.....50
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....50
Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı.....51
Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı..51
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 52
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı 52
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre

Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı 53
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi.....56
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi.....57
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi.....58
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....58
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....59
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....59
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....60
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....60
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı.....62
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı 63
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler.....64
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*.....69
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu.....70
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu.....71
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu 73
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu.....74
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 75
Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları.....76
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları.....77
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek.....78
Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler.....78
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi.....79
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi.....80

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri.....12

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....13

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş.....15

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme.....16

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları.....25

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı.....26

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar.....27

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları.....35

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı.....35

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı.....36

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri.....38

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları.....40

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı.....42

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı.....46

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi.....56

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu.....61

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı.....64

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri.....65

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri.....66

Grafik 20: Sektörlere Göre Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*.....67

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri.....72

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri 73

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri.....74

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyoekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler 2010 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, bu kısımda bir fikir vermesi amacıyla veri değerlendirmede kullanılmıştır.

Siirt ilinin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır. Bu bağlamda Siirt ili içerisinde bulunduğu TRC3 bölgesinin nüfus olarak en küçük ilidir. Yerleşim yerlerine göre nüfusa bakıldığında Siirt ili toplam nüfusunun yüzde 62'si il veya ilçe merkezlerinde, yüzde 38,3'ü ise belde veya köylerde yaşamaktadır. İl veya ilçe merkezlerinde yaşayanların oranının Türkiye geneli olan yüzde 77'den daha düşük olduğu görünmektedir. Yani Siirt ilinde kırsal alanda yaşayanlar Türkiye ortalamasından daha fazladır.

Sektörlere göre işyeri büyüklükleri incelendiğinde; Siirt ilinde ağırlıklı olarak yüzde 26,6 ile İnşaat sektöründe çalışma yoğunluğu görülmektedir. Bu sektördeki yoğunluk Türkiye ortalaması olan yüzde 18,1'lik orandan bile daha yüksektir. Bunu yüzde 26,3 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörü takip etmektedir. Bu Sektörün Türkiye ortalaması yüzde 23,8'dir. Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında en fazla farklılık bölgenin en az çalışan oranı veren İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

En yüksek istihdam oranı erkeklerde yüzde 0,3 iken, kadınlarda bu oran yüzde 0,9'dur Kadın istihdamı Erkek istihdamının yaklaşık 3 katıdır.

Nitelikli eleman temininin kolaylaştırılması çeşitli çalışmalar gerektirmektedir. Gerek İŞKUR, Üniversite, Meslek Odaları ve Halk Eğitim Merkezleri vb. vatandaşın meslek edinmesine kolaylık sağlayan kurum ve kuruluşların daha fazla eğitim ile daha fazla sayıda niteliksiz vatandaşa ulaşması gerekmektedir. Bu tür çalışmalar sonucunda hem nitelikli eleman temini kısmen de olsa karşılanacak hem de vatandaşın çeşitli meslek dallarında iş bulması kolaylaşacaktır.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Türkiye genelinde işgücü piyasasının talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile İŞKUR Genel Müdürlüğü tarafından 2015 yılı 16 Mart-30 Nisan tarihleri arasında tüm illerde İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirilmiştir.

Türkiye genelinde 81 il düzeyinde gerçekleştirilen bu talep araştırması ile işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2016 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Bu çalışma ile birlikte tüm illerin işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek illerdeki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda il düzeyinde Sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir.

Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası Sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada 76 ilde tam sayım, 5 ilde ise örneklem yöntemi ile çalışılmıştır. Yani 76 ilde 10+ istihdamlı işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 132 bin 034 işyeri ziyaret edilmesi planlanmış ve 103 bin 390 işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında Türkiye genelinde 112 bin 422 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Türkiye genelinde "açık iş oranı" yüzde 1,7 olarak hesaplanmıştır. Başka bir deyişle, Türkiye genelinde her 100 kişilik kadronun 93,3'ü dolu, 1,7'i ise boş olup doldurulmaya hazırdır. Saha çalışmasında ziyaret edilen işyerlerinin yüzde 14,2'si açık işi olduğunu belirtmiştir. Başka bir deyişle, her 7 işyerinden 1'inin açık işi bulunmaktadır. Açık işler için yaklaşık olarak yüzde 62,8'i oranında asgari bir eğitim düzeyi talep edilmektedir. Açık işler için yüzde 4,8 oranında çıraklık eğitimi, yüzde 21,2 oranında lise altı eğitimliler, yüzde 16,5 lise ve dengi eğitimler ve yüzde 10,7 Meslek lise, yüzde 3,8 MYO, yüzde 7,7 Lisans ve 0,3 Lisansüstü eğitimliler talep edilmektedir.

Siirt genelinde ise 30 kişilik açık iş bulunmaktadır. Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 1,7 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe tespit edilmiştir. Yüzde 0,5 ile İmalat ve yüzde 0,3 ile İnşaat ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri izlemektedir.

Açık işler için talep edilen ek beceriler incelendiğinde; sırasıyla yüzde 48'i Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, yüzde 31,1'i Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, yüzde 27,9'u Satış ve Pazarlama Becerisi, yüzde 24,4'ü Bilgisayar kullanımı, yüzde 20,9'u İletişim ve İfade Yeteneği, yüzde 17,4'ü Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), yüzde 13,9'u Takım Çalışması ve yüzde 3,5'i Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerilerinin talep edildiği tespit edilmiştir.

Türkiye'de açık işlerin en fazla olduğu mesleklerin; Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Garson Servis Elemanı, Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Gaz Altı Kaynakçısı, Pazarlamacı, Ön Muhasebeci, Çağrı Merkezi Görevlisi, Kasiyer ve Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı iken, Siirt'te açık işlerin en fazla olduğu ilk 10 meslek; Pazarlamacı, Depo Hamalı, Aşçı, Satış Elemanı (Toptan), Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Muhasebeci, Satış Danışmanı, Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı, Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri olduğu tespit edilmiştir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre, işverenlerin Türkiye genelinde 2015 yılının ilk 6 ayında 174 bin 377 kişinin temininde güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında ziyaret edilen işyerlerinin yüzde 26,9'u eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Başka bir deyişle, yaklaşık her 4 işverenden 1'i işgücü piyasasında aradığı elemanı bulurken zorlanmıştır.

Araştırma kapsamında işyeri ziyaretleri sırasında görüşülen işverenlere hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri sorulmuştur. Eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler; Makineci (Dikiş), Garson Servis Elemanı, Satış Danışmanı, Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi, Gaz altı Kaynakçısı, Aşçı, Pazarlamacı, Temizlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma ve Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) mesleğidir.

Türkiye İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları; 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle istihdamda 265 bin 070 kişilik net artışın beklendiğini bize göstermektedir. Başka bir deyişle, işverenler bugüne kıyasla, 30 Haziran 2015 tarihinde istihdamın net olarak yüzde 3,4'ü artmasını beklemektedir.

30 Haziran 2015 tarihi itibariyle sektör içerisinde net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek net istihdam artışı beklenen sektörlerin başında; yüzde 5,2'si ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 3,8'i ile Hizmet ve Satış Elemanları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar sektörleri gelmektedir.

Güvenlik Görevlisi, Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (İnşaat), Garson (Servis elemanı), Satış Danışmanı, Çağrı Merkezi Görevlisi, Pazarlamacı ve Gaz Altı Kaynakçısı meslekleri 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir.

Düz Dikiş Makineci, Kanal Ve Izgara İşçisi, Diğer Öğretmenler, Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim, Türkçe Öğretmeni, İlköğretim Matematik Öğretmeni, Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim, Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim, Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim, Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim ve Sosyal Bilgiler Öğretmeni-Ortaöğretim ise 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu mesleklerdir. Azalış beklenen mesleklerin neredeyse tamamının eğitim sektöründe olması, Eğitim sektörünün daralması neticesinde 2015 yılında Dershanelerin kapatılması ve özel okula dönüştürülmesi sonrasında açıkta kalan öğretmenlerin olduğunu göstermektedir.

GİRİŞ

Siirt ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Siirt ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Siirt işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TRC3** olarak sınıflandırılan iller TRC3 Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt'tir.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Siirt ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Siirt iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2014 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Siirt ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri[1]

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	**27,2**	**22,3**	**17,9**
2009	**30,4**	**25,9**	**14,8**
2010	**33,3**	**29,1**	**12,7**
2011	**33,0**	**29,1**	**11,8**
2012	**34,0**	**27,2**	**20,0**
2013	**37,5**	**29,8**	**20,5**

Kaynak: TÜİK

[1] TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hane Halkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

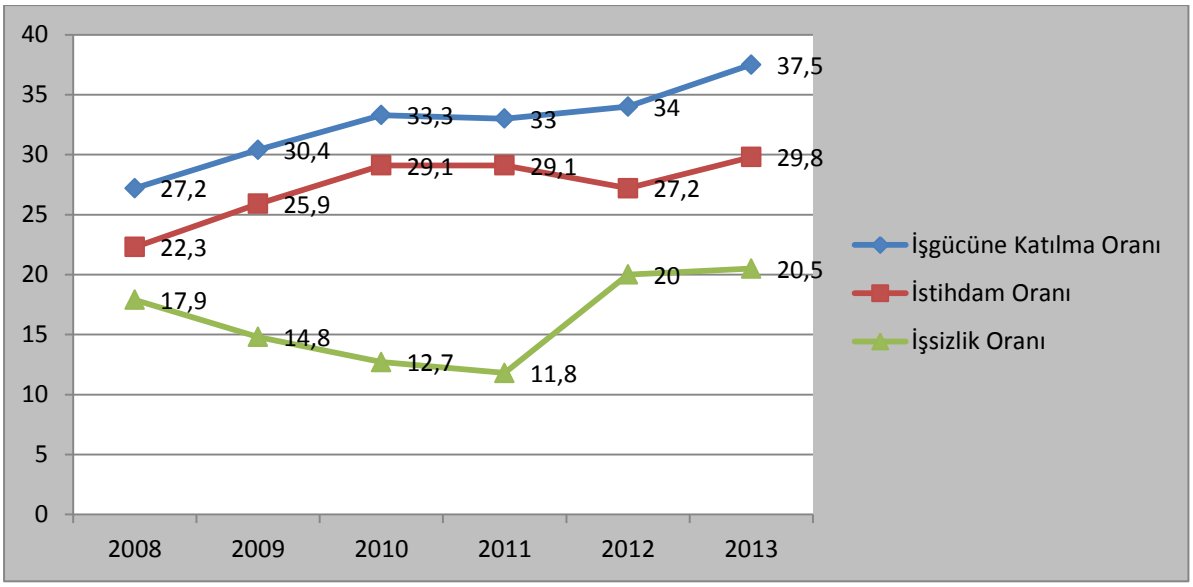

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış göstermiştir. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli artığını göstermektedir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2011 yılları arasında artış seyrederken, 2012 yılında düşüş eğilimi göstermiş ve sonrasında da yükselişe geçmiştir. İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı bazı yıllarda, bir önceki yıla göre azalış gösterse de genel eğilim işsizlik oranının artışı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Siirt ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı fakat bu duruma nazaran istihdam alanlarının artmadığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Siirt ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Tablodan da anlaşıldığı üzere istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının altında işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının üstündedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdırlar.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibariyle Siirt ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

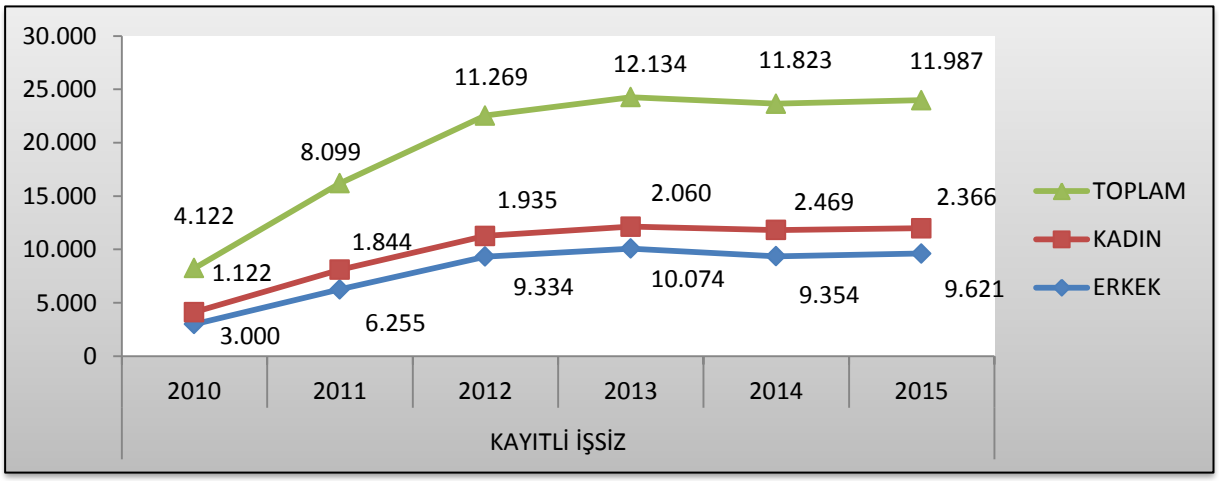

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Siirt ilinde 4 bin 122 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı yaklaşık olarak 3 katı artarak 11 bin 987'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2014 yılında bir düşüş yaşanmış, sonraki yıllarda ise artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 1 bin 122 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık iki kat artarak 2 bin 366 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**
Beden İşçisi (Genel)	5958
Diğer Meslekler	3861
Beden İşçisi (Temizlik)	816
Büro Memuru (Genel)	308
Satış Danışmanı	166
Garson (Servis Elemanı)	154
Şoför-Yük Taşıma	153
Beden İşçisi (İnşaat)	151
Yangın İlk Müdahale İşçisi	145
Temizlik Görevlisi	139
Bilgisayar İşletmeni	136
Toplam	11987

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 11 bin 987'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında büro memuru, satış danışmanı, garson (servis elemanı), şoför-yük taşıma, beden işçisi (inşaat), yangın ilk müdahale işçisi, temizlik görevlisi ve bilgisayar işletmenliği mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan nitelik gerektirmeyen mesleklerin daha çok sezonluk tarımsal işler yapılan firmalarda icra edildiği ve en çok bu sektörde iş arayan ve işveren bulunduğundan kayıtlı işsizler nitelik gerektirmeyen meslekler yönünde ağırlık kazanmıştır.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 3 bin kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 9 bin 354 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 9 bin 621 olarak gerçekleşmiş ve 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılmıştır. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

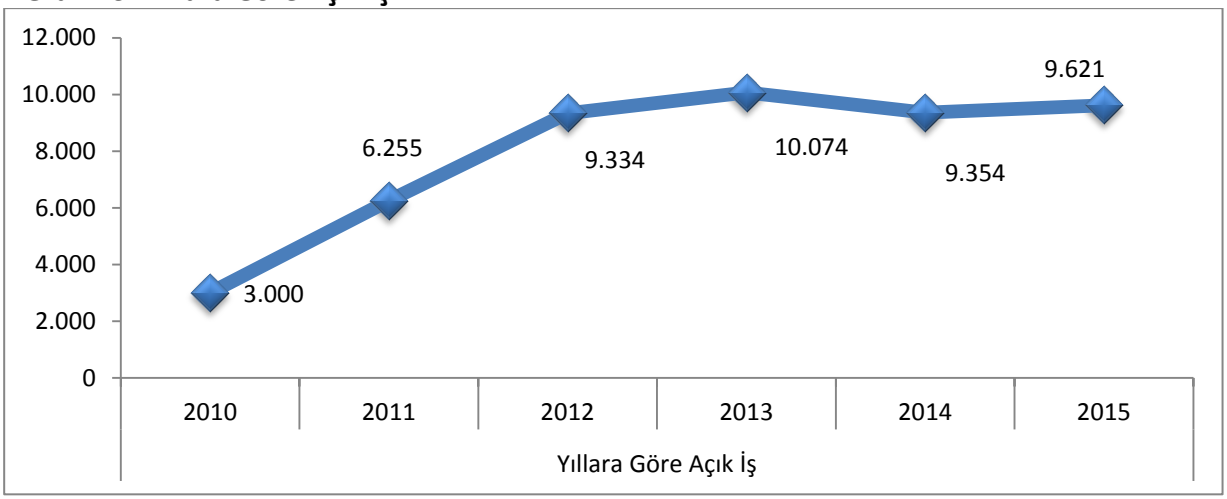

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı almış, bu meslekleri sırasıyla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Ağır Kamyon Şoförü, Garson (Servis Elemanı), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Çocuk Gelişim Elemanı, Güvenlik Görevlisi, Pazarlamacı, Mağaza Sorumlusu/Şefi meslekleri izlemiştir.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**Açık İş**
Beden İşçisi (Genel)	338
Diğer Meslekler	211
Satış Danışmanı	90
Dokuma Konfeksiyon Makineci	53
Ağır Kamyon Şoförü	53
Garson (Servis Elemanı)	33
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	27
Çocuk Gelişim Elemanı	20
Güvenlik Görevlisi	15
Pazarlamacı	14
Mağaza Sorumlusu/Şefi	12
Toplam	**866**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 701 kişi olan işe yerleştirme sayısı 4 kattan fazla artarak 2012 yılında 3 bin 176'a çıkmıştır. 2013 yılında ise büyük bir düşüşle 1 bin 101'e düştüğü görülmektedir. Söz konusu azalış, kamuda işe yerleştirme sayısının azalmasından kaynaklanmıştır. 2011 ve 2012 yıllarında kamudaki yoğun işe alım bu yıllarda işe yerleştirmeleri artırmıştır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı 655 olarak gerçekleşmiş olup yıl sonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılacağı tahmin edilmektedir.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

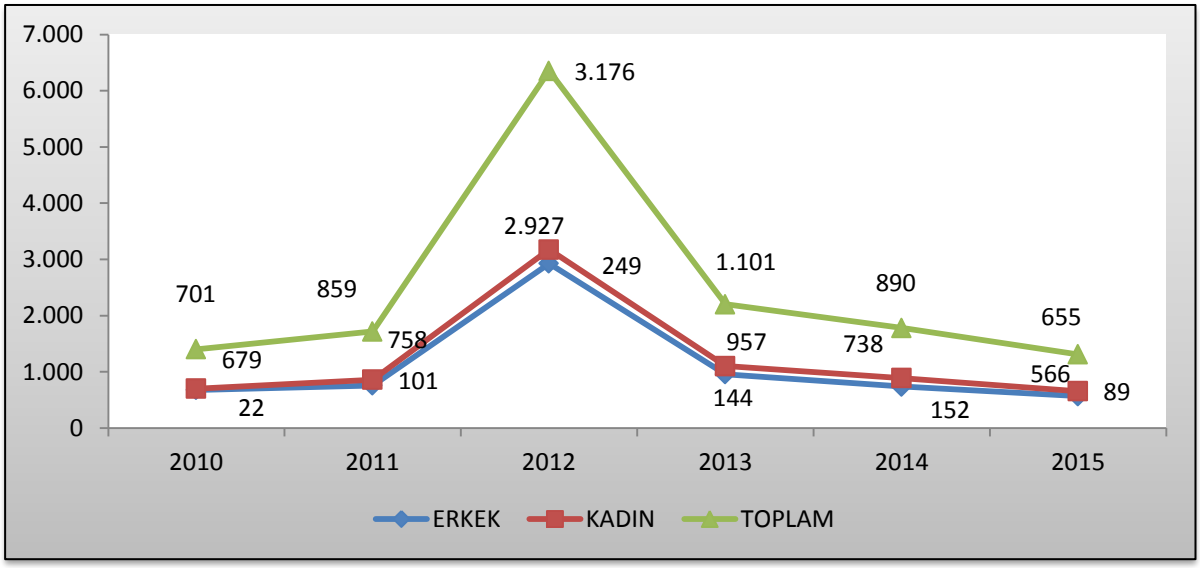

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik) meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Güvenlik Görevlisi (Silahsız),Dokuma Konfeksiyon Makineci, Ağır Kamyon Şoförü, Temizlik Görevlisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı) ve Tuğla İmal İşçisi meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**
Beden İşçisi (Genel)	432
Beden İşçisi (Temizlik)	208
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	175
Dokuma Konfeksiyon Makineci	150
Ağır Kamyon Şoförü	127
Temizlik Görevlisi	113
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	48
Satış Danışmanı	37
Garson (Servis Elemanı)	36
Tuğla İmal İşçisi	36
Diğer Meslekler	73
Toplam	**655**

Kaynak: İŞKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 200 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 826 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2 bin 90 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 174 İEP düzenlenmiş olup 246 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 17 adet kurs düzenlenmiş olup 339 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŞKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 5:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	17	339	174	246	9	241	200	826	14	2090
2014	29	534	222	314	11	231	262	1079	35	3117
2013	8	131	155	233	7	180	170	544	29	2941
2012	45	809	91	149	3	78	139	1036	55	3145
2011	33	579	7	19	2	38	42	636	31	497
2010	66	1080	0	0	0	0	66	1080	21	576

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Siirt ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam bin 182 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 628'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
2015*	1182	628
2014	1956	1141
2013	1118	603
2012	788	469
2011	441	320
2010	547	383

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişiklikle birlikte değerlendirildiğinde işsizliği ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Diğer Meslekler	228
Beden İşçisi (Genel)	142
Beden İşçisi (Temizlik)	28
Ağır Kamyon Şoförü	27
Büro Memuru (Genel)	17
Temizlik Görevlisi	13
Şoför-Yük Taşıma	12
Beden İşçisi (İnşaat)	11
Bilgisayar İşletmeni	9
Aşçı	8
Satış Danışmanı	8
Genel Toplam	503

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10

ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" [2] kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Siirt ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Siirt ilinde 735 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 15 bin 215 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Siirt ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 381 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden 15 tanesinde işyeri bulunmaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe işyeri bulunmamaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

[2] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+	Dağılım
İnşaat	83	26,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	82	26,3%
İmalat	34	10,9%
Ulaştırma ve depolama	31	9,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21	6,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17	5,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	9	2,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	8	2,6%
Eğitim	7	2,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6	1,9%
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	1,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	1,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	1,0%
Bilgi ve iletişim	2	0,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0,3%
Genel Toplam	312	100%

Kaynak: İPA 2015

Siirt ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 3 işyerinden biri İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İmalat(yüzde 10,9) Ulaştırma ve depolama (yüzde 9,9) sektörleri takip etmektedir. Bu dört sektör işyerlerinin yüzde 73,7'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Siirt ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarıdan fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Siirt'te üçüncü sıradadır.

Siirt ilinde en az işyeri Bilgi ve İletişim ile Kültür, Sanat, Eğlence ve Spor sektörlerindedir. Yukarıda belirtildiği üzere Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise işyeri bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

İmalat sektöründeki farklılık dışında Türkiye genelindeki işyerlerinin dağılımı ile Siirt ilinin Sektörel dağılımı benzer durumdadır.

Siirt ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 7 bin 2 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 91,4'ü erkek, yüzde 8,6'ü kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi

istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Siirt'te kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür. Oysaki 2013 yılı Hane Halkı İşgücü Anketi Bölgesel sonuçlarına göre Siirt'in de içinde bulunduğu TRC3 bölgesinde kadınların istihdam oranı Türkiye genelinin 9 puan üzerindedir. Ancak bölgede özellikle Tarım sektöründe kadınlar yaygın olarak ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün bu çalışmada kapsam dışı olması nedeniyle kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşük olarak gerçekleşmiştir.

Siirt ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarının gerisindedir. Kadınların Siirt'te çalışanlar içerisindeki oranının düşük olmasının bir diğer nedeni de Türkiye genelinde Eğitim ve Sağlık sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Bu iki sektörde çalışanların toplam çalışanlar içerisindeki oranı yüzde 10'un üzerindedir. Siirt'te ise bu iki sektörün toplam çalışanlar içerisindeki payı yüzde 35'tir. Eğitim sektöründe erkek çalışan sayısı kadın çalışan sayısından daha fazladır.

Türkiye genelinde Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Siirt'te bütün sektörlerde çalışan kadın sayısı erkek sayısından daha azdır.

Siirt'te araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline göre daha düşüktür. Sektörler arasında da farklılaşma görülmektedir.

Tablo 9: Siirt'te Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	495	3	498
İmalat	610	16	626
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	233	10	243
İnşaat	1274	74	1348
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1175	89	1264
Ulaştırma ve depolama	448	5	453
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	355	34	389
Bilgi ve iletişim	9	0	9
Finans ve sigorta faaliyetleri	33	0	33
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	28	4	31
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	840	107	947
Eğitim	216	91	307
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	291	158	449
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	120	0	120
Diğer hizmet faaliyetleri	274	11	285
Genel Toplam	6401	601	7002

Kaynak: İPA 2015

Siirt'te en fazla çalışan İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İmalat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 46,2'si bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 63,8'i bu sektörler oluşturuyor. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması aynı iken kadınlarda en fazla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri daha sonra sırası ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Eğitim sektörlerindedir. En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı en az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5'te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

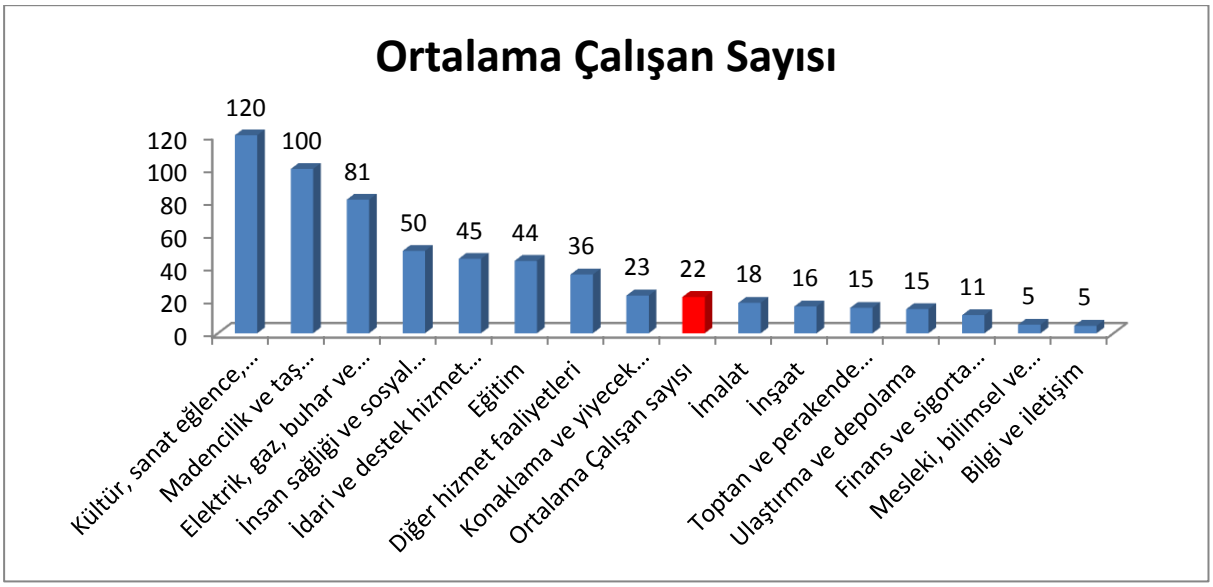

Kaynak: İPA 2015

Siirt ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 22'dir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Siirt'teki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Siirt'te ise bu üç sektör ortalamanın altındadır. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Siirt'te bu sayı 18'dir. Siirt'te ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor, Madencilik ve taş ocakçılığı ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleridir. Siirt'te ilk sırada yer alan Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı en az olan sektörlerden biridir.

Siirt ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yaklaşık yüzde 61,1'i 10 yıldan ve daha kısa süredir faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise daha 10 yılı ve üstü yaklaşık yüzde 39 'unu oluşturan işyerleri gelmektedir.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

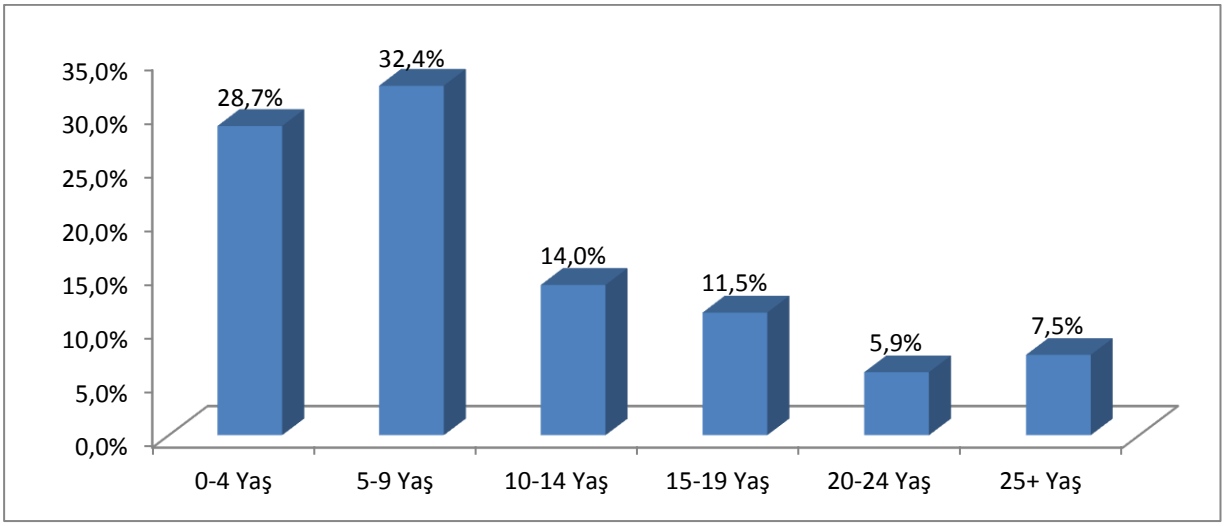

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Siirt ilindeki işyerlerinin yaş grupları farklılaşmaktadır. Siirt'teki işyerleri Küçük ölçekli yeni kurulmuş faaliyet gösteren işyerleridir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Nitelik Gerektirmeyen Meslek Elemanlarındadır. Çalışanların yüzde 19,1'i bu meslek grubundadır. Hem işyeri hem de çalışanların en fazla İnşaat sektöründe olması bu meslek grubunu ön plana çıkarmıştır. Türkiye genelinde bu meslek grubu Yedinci sıradadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Nitelik gerektirmeyen meslekler	1218	117	1335
Hizmet ve satış elemanları	1213	105	1318
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1138	2	1140
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	1038	22	1060
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	882	86	968
Profesyonel meslek mensupları	422	181	603
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	324	74	398
Yöneticiler	154	7	161
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	12	7	19
Genel toplam	6401	601	7002

Kaynak: İPA 2015

Siirt ilinde çalışanların yüzde 19,1'i Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Siirt ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye genelinin üstündedir. Siirt'te erkeklerin yüzde 19'u, kadınların ise 19,5'i nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklere göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Siirt'te kadınların yüzde 30,1'i, erkeklerin ise yüzde 6,6'sı bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Siirt'te erkekler en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Profesyonel Meslek Mensupları ile Büro Hizmetlerinde Çalışanlar meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

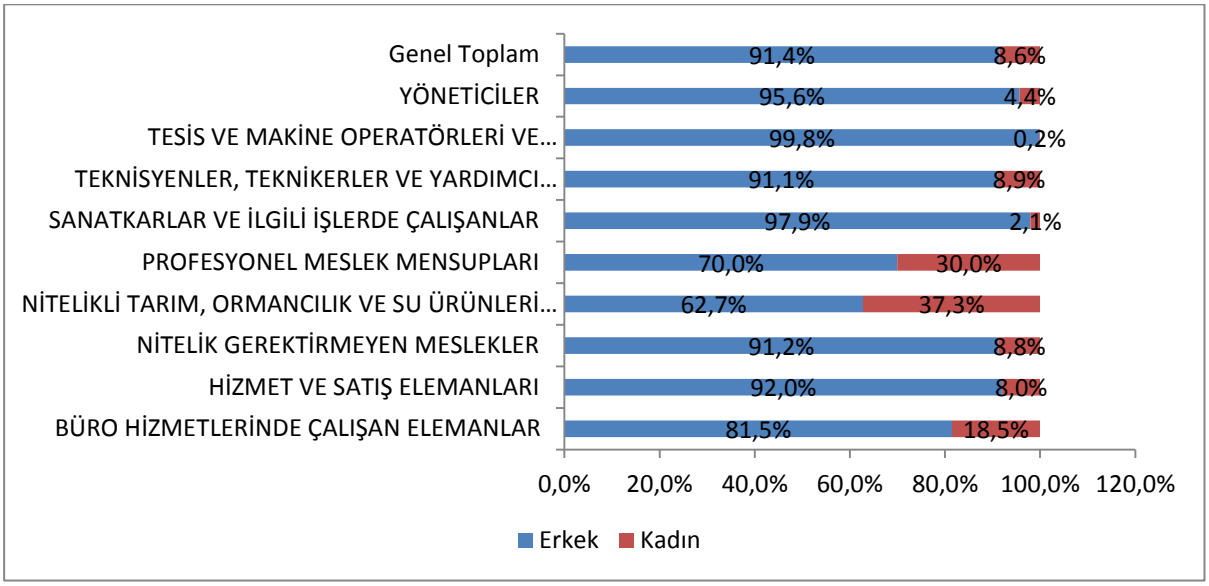

Kaynak: İPA 2015

Siirt ilinde Meslek grupları içerisinde en fazla kadınların çalıştığı Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubudur. Bu Siirt ekonomisinin tarıma dayalı olmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye genelinde ise kadınların en fazla çalıştığı Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubudur. Siirt ilinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışan kadın oranı hem Siirt hem de Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Siirt'te kadınlar özellikle İmalat sektöründe makine veya mesleki beceri gerektiren mesleklerden ziyade büro işlerinde çalışmaktadır. Kadınların Profesyonel Meslek Mensuplarında çalışma oranının il genelinde çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler (2014-2015)

2014 Erkek	2015 Erkek	2014 Kadın	2015 Kadın	2014 Toplam	2015 Toplam
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Ağır Kamyon Şoförü	Ağır Kamyon Şoförü	Hemşire	Satış Danışmanı	Ağır Kamyon Şoförü	Ağır Kamyon Şoförü
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Makineci (Dikiş)	Hemşire	Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Beden İşçisi (Genel)	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Kontrol ve Otomasyon Teknolojisi Teknikeri	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Beden İşçisi (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Şoför-Yük Taşıma	Sekreter	Sekreter	Temizlik İşçisi (El İle)	Şoför-Yük Taşıma
Diğer Elektrik Teknisyenleri	Diğer Elektrik Teknisyenleri	Satış Danışmanı	Okul Öncesi Öğretmeni	Şoför-Yük Taşıma	Satış Danışmanı
Temizlik İşçisi (El İle)	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	Çocuk Gelişim Elemanı	Diğer Elektrik Teknisyenleri	Diğer Elektrik Teknisyenleri
Sıvacı	Güvenlik Görevlisi	Reyon Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Pazarlamacı	Okul Öncesi Öğretmeni	Kasiyer	Sıvacı	Pazarlamacı
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Satış Danışmanı	Büro Memuru (Genel)	Bilgi İşlem Destek Elemanı	Satış Danışmanı	Güvenlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2015

Siirt ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda 2014'te olduğu gibi Erkeklerde ilk iki mesleğin değişmediği görülmektedir. Kadınlarda ise birinci sırada yine Temizlik Görevlisi olurken, ikinci olarak Satış Danışmanı olduğu görülmektedir. Genele baktığımızda da 2014'te olduğu gibi yine ilk üç mesleğin aynı olduğu görülmektedir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler sektörünün işgücü piyasasındaki ağırlığı burada da kendini göstermiştir.

En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 44'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Siirt ilinde yüzde 57,5'dir. Siirt Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Siirt'teki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkanı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Dağılımı
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının	16,3%	28,3%
İnşaat	11,2%	19,5%
İmalat	6,1%	10,6%
Ulaştırma ve Depolama	6,1%	10,6%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	4,4%	7,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2,9%	5,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2,7%	4,7%
Eğitim	1,9%	3,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1,9%	3,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,0%	1,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve	1,0%	1,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,8%	1,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,6%	1,1%
Bilgi ve İletişim	0,3%	0,6%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,3%	0,6%
Genel Toplam	57,5%	100%

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat, İnşaat ve Ulaştırma ve Depolama sektörleridir. Diğer sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Finans ve sigorta faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları oldukça düşüktür. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe ise İŞKUR'un hizmet ağı oldukça geniştir. İmalat sektörü il ortalamasının biraz üzerinde olup daha fazla etkinliğin sağlanması gereken bir sektör olarak dikkat çekmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı Siirt ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Siirt ilinde işyerlerinin yüzde 5,5'i part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Siirt'te part-time çalışanı olan işyeri oranı daha düşüktür.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	11,8%	27	142	169
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu kara	2,4%	4	41	44
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme üretimi ve	33,3%	0	89	89
Eğitim	14,3%	0	14	14
Genel Toplam	5,5%	**31**	**286**	**317**

Kaynak: İPA 2015

Siirt'te araştırma kapsamına giren 15 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 4 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olan sektör olduğu için part-time çalışanı olan işyeri sayısında da ilk sıradaki sektör olarak dikkat çekmiştir. Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı yüzde 33,3, Eğitim yüzde 14,3, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yüzde 11,8 ve Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı yüzde 2,4 olarak olarak gerçekleşmiştir. Siirt ilinde çalışanların yüzde 2'si part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Siirt geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Siirt'te part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 9,7'si kadındır. Part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Siirt'te part-time çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur. Part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39'u kadındır.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14'te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	**Erkek**	**Toplam**
Temizlik Görevlisi	Bilgi İşlem Destek Elemanı	Bilgi İşlem Destek Elemanı
Bilgi İşlem Destek Elemanı	Güvenlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Aktivasyon Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Muhasebeci	Elektrik Teknikeri	Temizlik Görevlisi
	Pazarlamacı	Elektrik Teknikeri
	Ambulans Sürücüsü	Pazarlamacı
	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma Ve Sıhhi Tesisatçı	Ambulans Sürücüsü
	Motor ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı
	Temizlik Görevlisi	Motor ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)
	Aşçı	Aşçı

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Bilgi İşlem Destek Elemanı, Güvenlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Bilgi İşlem Destek Elemanı ön plana çıkması, son yıllarda ilimizde Telekomünikasyon alanında yapılan yatırımlar nedeniyle ortaya çıkmıştır.

Siirt ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 15,1'i vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Siirt ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının altındadır.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	24,90%	15	439	453
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	20,00%	3	421	424
İmalat	26,50%	8	312	320
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	17,70%	3	250	253
Diğer Hizmet Faaliyetleri	12,50%	4	216	220
Konaklama ve yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	25,00%	29	171	200
İnşaat	4,80%	41	140	181
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	11,10%	48	106	154
Eğitim	14,30%	48	59	107
Ulaştırma ve Depolama	16,10%	0	94	94
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	33,30%	0	89	89
Genel Toplam	**15,1%**	**198**	**2297**	**2495**

Kaynak: İPA 2015

Siirt iline Sektörel bazda baktığımızda vardiyalı çalışma, faaliyet gösteren işyerlerinin tamamında uygulanmaktadır. Siirt ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile İmalat sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü Türkiye genelinde ikinci sırada yer alırken, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ise sekizinci sırada yer almaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde Siirt ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Siirt ilinde Sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk iki sektördeki erkeklerin oranı yüzde 98 civarında iken, Türkiye'de bu oran daha düşüktür.

Siirt ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 7,9'u kadındır. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Siirt ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Temizlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Hemşire	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Çocuk Gelişim Elemanı	Ağır Kamyon Şoförü	Ağır Kamyon Şoförü
Bilgi İşlem Destek Elemanı	Diğer Elektrik Teknisyenleri	Diğer Elektrik Teknisyenleri
Sekreter	Güvenlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Reyon Görevlisi	Bilgi İşlem Destek Elemanı	Bilgi İşlem Destek Elemanı
Satış Danışmanı	Temizlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Okul Öncesi Öğretmeni	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Öğütme Tesisi Operatörü-Madencilik	Öğütme Tesisi Operatörü Madencilik
Diğer Uzman Tıp Doktorları	Mekanik Bakım Onarımcısı	Mekanik Bakım Onarımcısı

KAYNAK: İPA 2015

Siirt ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Temizlik Görevlisi, Hemşire ve Çocuk Gelişimi Elemanı yer almaktadır. Türkiye'de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Siirt ilinde erkeklerde Güvenlik Görevlisi (Silahsız), Beden İşçisi (Genel) ve Ağır Kamyon Şoförü iken, Türkiye'de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 2,9'u ihracat yapmaktadır. İlde 5 sektörde ihracat yapılmaktadır. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4'ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Siirt'e göre daha yüksektir.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

	İşyeri	Çalışan Sayısı		
Sektör	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,30%	3	21	424
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1,30%	1	16	117
İmalat	0,60%	0	7	27
İnşaat	0,30%	0	8	18
Ulaştırma ve Depolama	0,30%	0	3	13
Genel Toplam	2,9%	4	595	599

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk iki sektör karşılaştırıldığında Türkiye'de ihracat yapan firma sıralamasında ilk iki sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, , Siirt ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 1,3 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve

motosikletlerin onarımı olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 0,6 ile İmalat sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 0,3 Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnşaat Ve Ulaştırma ve Depolama sektörü yer almaktadır. Siirt ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Beden İşçisi (Temizlik)	Ağır Kamyon Şoförü	Ağır Kamyon Şoförü
Kuruyemiş İmal İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Sekreter	Öğütme Tesisi Operatörü-Madencilik	Öğütme Tesisi Operatörü-Madencilik
	Mekanik Bakım Onarımcısı	Mekanik Bakım Onarımcısı
	Lastik Tekerlekli Ekskavatör Operatörü	Lastik Tekerlekli Ekskavatör Operatörü
	Nezaretçi ve Ustabaşı (İnşaat İşleri)	Beden İşçisi (Temizlik)
	Beden İşçisi (Temizlik)	Nezaretçi ve Ustabaşı (İnşaat İşleri)
	Endüstriyel Bakım-Onarım Elektrikçisi	Endüstriyel Bakım-Onarım Elektrikçisi
	Kuruyemiş İmal İşçisi	Kuruyemiş İmal İşçisi
	Pazarlamacı	Pazarlamacı

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı Beden İşçisi (Temizlik), Kuruyemiş İmal İşçisi ve Sekreter yer alırken, erkeklerde ise Ağır Kamyon Şoförü, Beden İşçisi (Genel) ve Öğütme Tesisi Operatörü-Madencilik olarak sıralanmaktadır. Kuruyemiş İmal İşçisinin ön plana çıkması Siirt İlinin ekonomisinde Siirt Fıstığı Yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapılması yatmaktadır. Ayrıca Hidro-Elektrik Santrallerinin yapılması ve Bakır Madeninin çıkarılmasıyla, Ağır Kamyon Şoförü, Öğütme Tesisi Operatörü-Madencilik, Mekanik Bakım Onarımcısı ve Lastik Tekerlekli Ekskavatör Operatörü mesleklerinde eleman ihtiyacı yoğun olarak yaşanmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Siirt'teki işyerlerinin yüzde 52'si, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

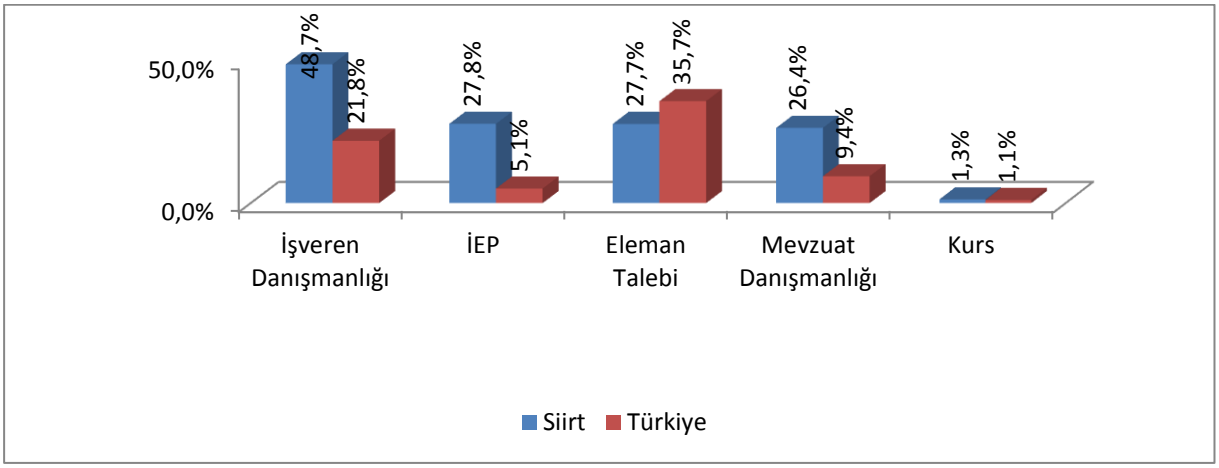

KAYNAK: İPA 2015

Siirt ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 48,7 ile en fazla İşveren Danışmanlığı talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 27,8 İşbaşı Eğitimi, yüzde 27,7 Eleman Talebi, 26,4 ile mevzuat danışmanlığı ve yüzde 1,3 ile kurs hizmetleri takip etmiştir. Kısa çalışma ödeneği ve çalışanlara yönelik hizmet talepleri olmamıştır. Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Siirt ilinde işbaşı eğitim programlar, mevzuat danışmanlığı ve İşbaşı Eğitimi hizmetleri Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahip iken, Eleman Talebi Türkiye genelinin altında kalınmıştır.

Siirt ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 0-4 yaşa sahip işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Siirt'te en fazla işyerinin 5-9 yaş ve 0-4 yaş arası faaliyet gösteren işyerlerinde olmasına karşın, sayısal olarak en fazla İŞKUR'dan hizmet alan işyeri 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleri olmuştur.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

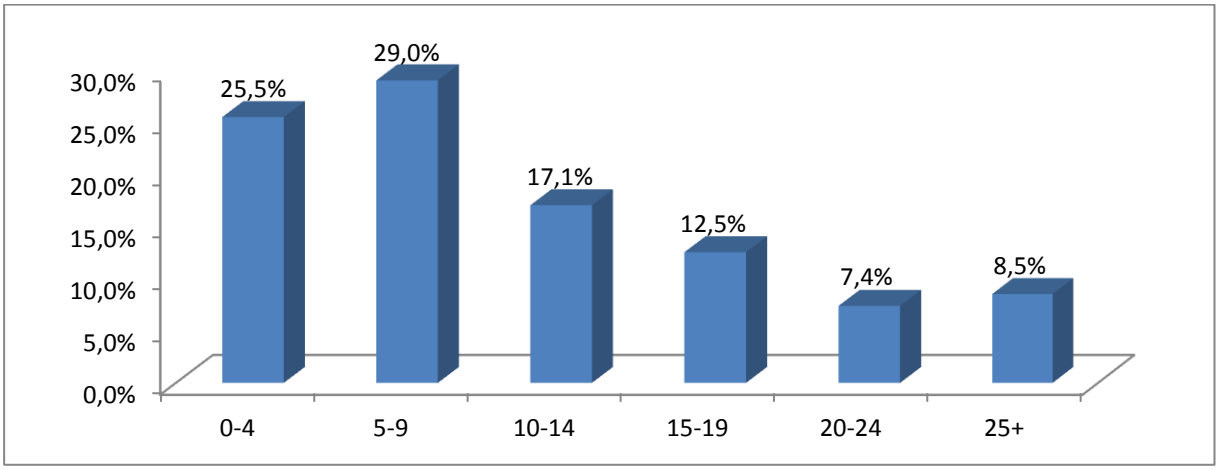

KAYNAK: İPA 2015

Siirt ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla İşveren Danışmanlığı talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4 yaş arası firmalarda İşveren Danışmanlığı, Eleman Talebi ve Mevzuat Danışmanlığı olarak sıralanmıştır. 5-9 yaş arası firmalarda İşveren Danışmanlığı, İşbaşı Eğitimi ve Eleman Talebi olarak sıralanmıştır. 10-14 yaş arası firmalarda İşveren Danışmanlığı, Eleman Talebi ve İşbaşı Eğitimi olarak sıralanmıştır. 15-19 yaş arası firmalarda İŞKUR'dan aldıkları hizmetler oransal olarak sıralandığında; işveren danışmanlığı, işbaşı eğitim programı ve Eleman Talebi hizmetleri ilk üç sırayı almaktadır. 20-24 yaş arası firmalarda ise bu sıralama eleman talebi, işbaşı eğitim programı ve işveren danışmanlığı olarak ve 25+ yaş ve üstü firmaların İşveren Danışmanlığı, İşbaşı Eğitimi ve Eleman Talebi şeklindedir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

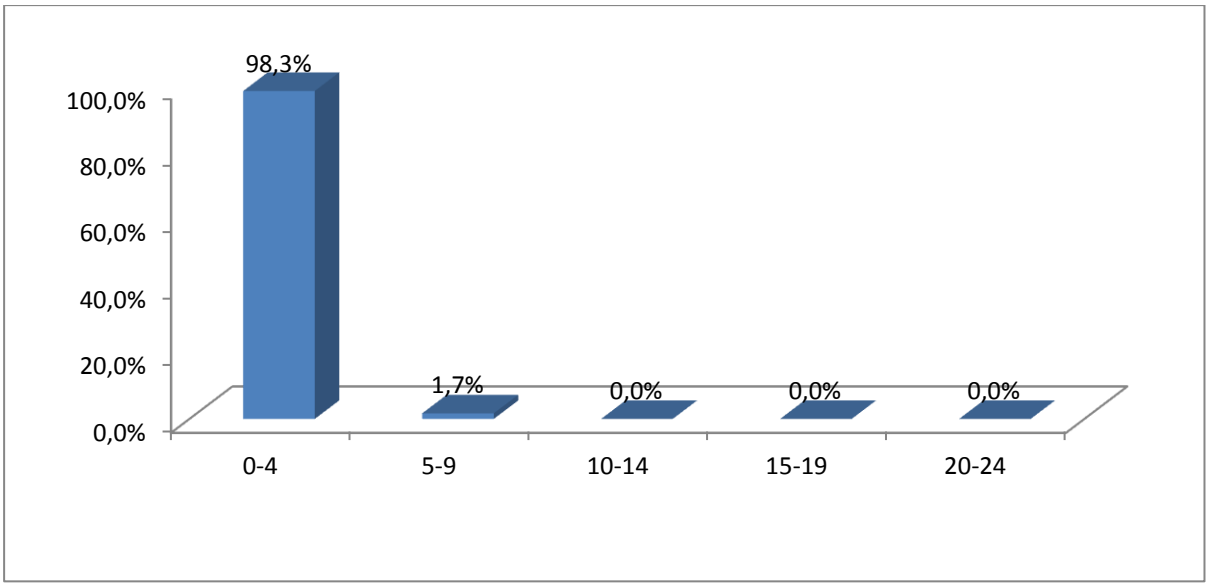

KAYNAK: İPA 2015

Siirt ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 98,3'sinin 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 5-9 yıl arasıdır. 10-14,15-19,20-24 ve 25 yıl ve üzerinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyeri tespit edilememiştir. Siirt ilinde Sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	48,2%	48,3%	84,6%	2,3%	45,9%
İmalat	0,0%	0,6%	1,7%	0,0%	1,1%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	5,6%	6,7%	7,8%	0,6%	3,9%
İnşaat	1,7%	0,6%	1,1%	0,0%	0,6%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	8,4%	5,0%	17,8%	0,6%	9,5%
Ulaştırma ve Depolama	13,9%	18,5%	24,3%	0,6%	13,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3,3%	1,7%	10,6%	0,0%	5,6%
Bilgi ve İletişim	1,8%	2,4%	3,0%	0,0%	0,6%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,6%	0,6%	0,0%	0,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	1,1%	1,1%	0,6%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	1,3%	0,0%	0,0%
Eğitim	4,7%	2,3%	5,9%	0,0%	3,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2,8%	2,2%	3,3%	0,0%	2,8%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	2,8%	4,5%	3,3%	0,0%	1,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	2,8%	2,2%	2,8%	0,0%	2,8%

KAYNAK: 2015 İPA

Siirt ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti İşveren Danışmanlığı olmuştur. Sadece Bilgi ve iletişimi ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe işbaşı eğitim programları ilk sırada yer almıştır. Mevzuat Danışmanlığı hizmetinde ise Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü ön planda olmuştur. Eleman Talebinde ise İnşaat ve Diğer hizmet faaliyetleri ilk sırada yer almaktadır. Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Siirt ilinde part-time çalışanı olan, vardiyalı çalışma yapılan ve ihracat yapan işyerleri İŞKUR hizmetlerinden çalışanlara yönelik eğitim ve kısa çalışma ödeneği hizmetlerinden faydalanmamışlardır. Part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları benzerlik göstermektedir. Siirt ilinde part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet İşveren Danışmanlığıdır ve bu durum Türkiye geneli ile farklılık göstermektedir. Siirt'te İşveren Danışmanlığı talebi hizmetinin ardından işbaşı eğitim programı,

mevzuat danışmanlığı ve Eleman Talebi yer alırken, Türkiye genelinde ise Siirt'ten farklı olarak ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada mevzuat danışmanlığı sonrasında sırasıyla işbaşı eğitim programı, kurs, çalışanlara yönelik eğitim ve kısa çalışma ödeneği yer almaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İşi Olan İşyerleri

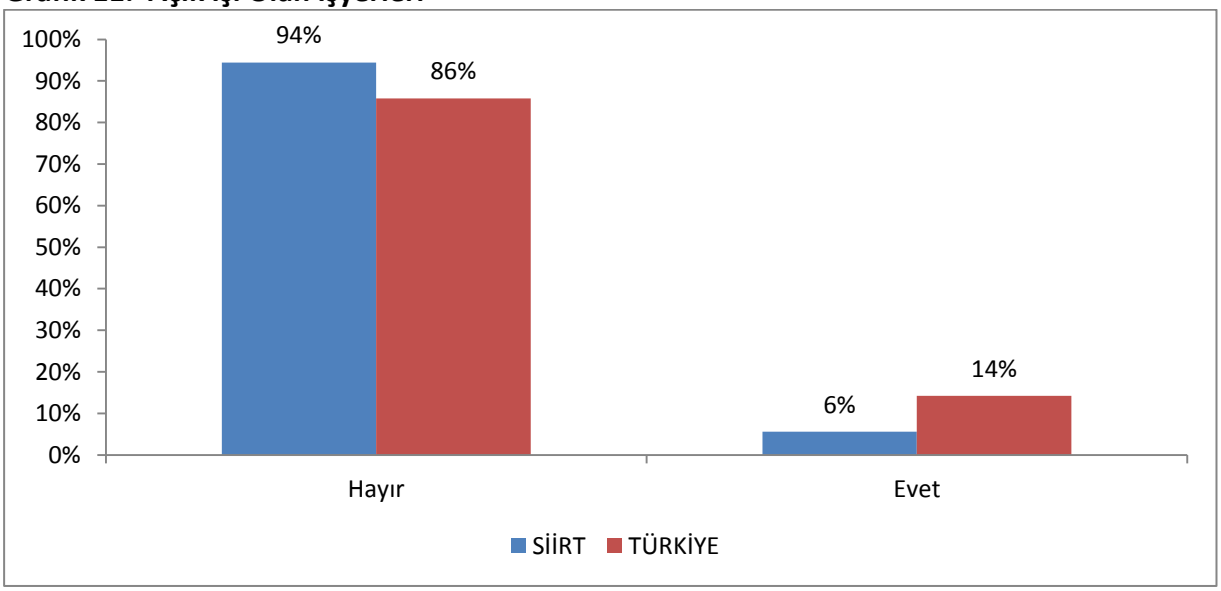

KAYNAK: İPA 2015

Siirt ilindeki işyerlerinin yüzde 6'sı açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Siirt'te açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden düşüktür. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Siirt ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 0,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran yüksek çıkmıştır.

Siirt ilinde 17 işyerinde toplam 30 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin Sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Siirt 2014			Siirt 2015		
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı		0%	0,0%		0,0%	0,0%
İmalat	5	17%	0,7%	3	0,6%	0,5%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve		0%	0,0%		0,0%	0,0%
İnşaat	9	30%	0,4%	4	0,8%	0,3%
Toptan Ve Perakende Ticaret	10	33%	0,7%	22	4,4%	1,7%
Ulaştırma Ve Depolama		0%	0,0%		0,0%	0,0%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri		0%	0,0%		0,0%	0,0%
Bilgi Ve İletişim		0%	0,0%		0,0%	0,0%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri		0%	0,0%		0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler		0%	0,0%		0,0%	0,0%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri		0%	0,0%		0,0%	0,0%
Eğitim		0%	0,0%		0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6	20%	1,0%		0,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor		0%	0,0%		0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri		0%	0,0%	1	0,2%	0,3%
Genel Toplam	30	100%	2,8%	30	6,0%	2,8%

KAYNAK: İPA 2015

İlimizde 2014 yılında da olduğu gibi 2015 yılında da en fazla açık iş oransal olarak yüzde 4,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer almaktadır. Bunu aynı şekilde ikinci olarak yüzde 0,8 İnşaat Sektörü takip etmektedir. Üçüncü olarak yüzde 0,6 ile İmalat sektörü son olarak ta yüzde 0,2 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri gelmektedir. Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat, İmalat ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri işyerlerinin yüzde 66,3'nü oluştururken açık işlerin yüzde 36'nın üzerinde paya sahip olmuşlardır. Toptan ve Perakende Ticaret sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Ulaştırma ve Depolama, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

2014 yılında yüzde bir açık iş oranına sahip İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri 2015 yılında bu sektörde açık iş bulunmamaktadır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

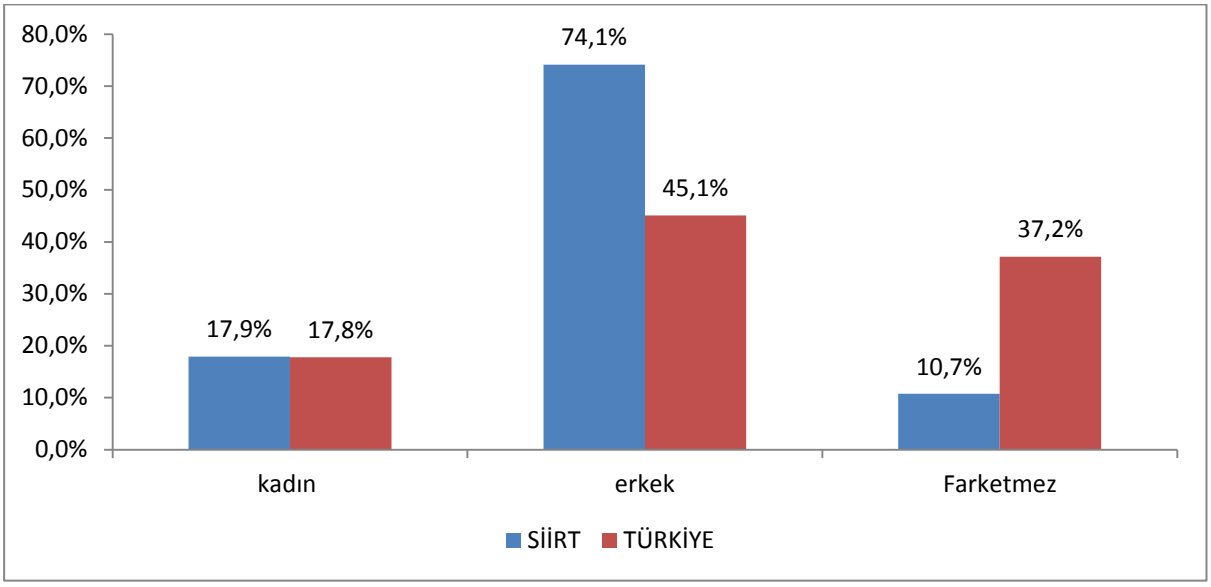

KAYNAK: İPA 2015

Siirt'te toplam açık işlerin yüzde 17,9'u için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye geneli ile aynıdır. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 74,1 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin çok üstündedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 10,7 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Siirt ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilirken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamıştır. Siirt'te de, Türkiye genelinde de açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Siirt'te daha keskindir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

	2014	2015
Sektör	Açık İş Verme Oranı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	0,0%
İmalat	0,7%	5,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	0,0%
İnşaat	0,4%	2,4%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	0,7%	15,2%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	0,0%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	12,5%
Genel Toplam	2,8%	5,6%

KAYNAK: İPA 2015

İlimizde2015 yılında toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 5,6 iken, 2014 yılında bu oran yüzde 2,8 olarak gerçekleşmiştir. İlimizde 2015 yılında Sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 15,2 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı, ikinci olarak yüzde 12,5 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri yer alırken, üçüncü sırada yüzde 5,9 ile İmalat ve yüzde 2,4 ile İnşaat takip etmektedir.

2014 yılında ise yüzde 1 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü gelmektedir. İkinci sırada yüzde 0,7 ile İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve son olarak yüzde 0,4 ile İnşaat gelmektedir.

Siirt ilinde Sektörel bazda; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Ulaştırma ve Depolama, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı

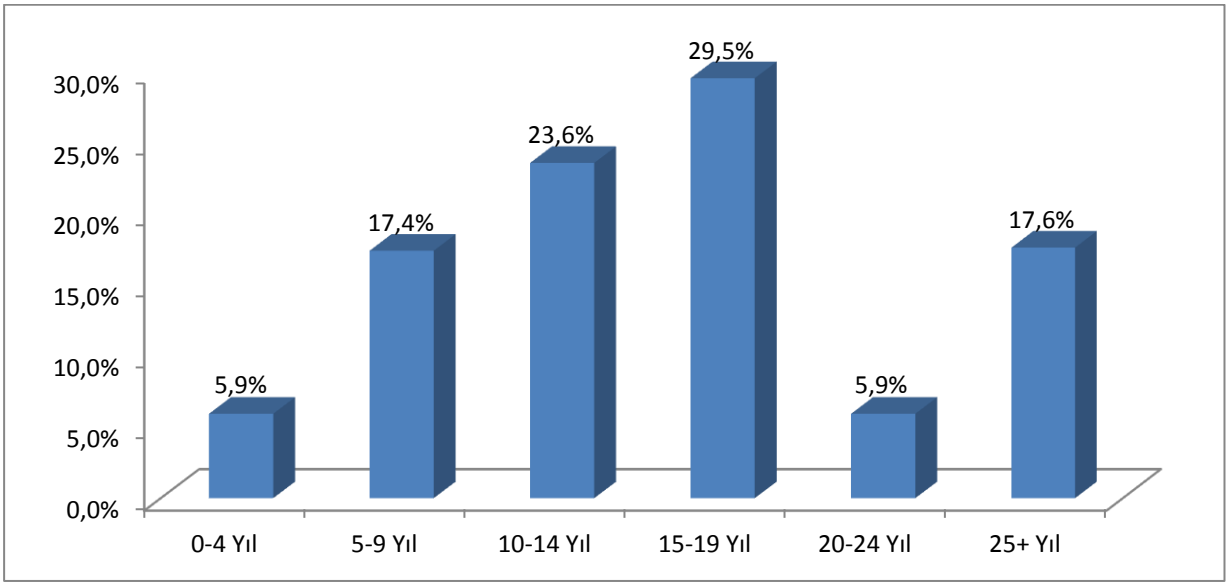

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 15-19 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 10-14 yaş grubuna sahip işyerleri ile 25+ ve 5-9 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Siirt ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
İmalat	0,0%	100%	0,0%
İnşaat	0,0%	100%	0,0%
Toptan Ve Perakende Ticaret	23,8%	61,9%	14,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100%	0,0%
Genel Toplam	17,2%	72,4%	10,3%

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; yalnızca Toptan ve Perakende Ticaret sektörde çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin fark etmeyeceği görülmektedir. İmalat, İnşaat ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde yüzde 100 erkek eleman talep edilmiştir. Benzer şekilde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe de yoğun şekilde açık işlerde erkek eleman talep etmiştir. Bu sektörlerden hareketle, fizik gücünün çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ise kadın ve erkek eleman talebi eşittir.

Siirt'te açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında nitelik gerektirmeyen mesleklerin oranı Türkiye geneline oldukça yakındır. Siirt'teki açık işler Türkiye geneline göre daha çok mesleki beceri ve nitelik gerektiren meslek gruplarından oluşmaktadır.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Siirt			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2	6,9%	0,4%	7,5%	1,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	10	34,5%	0,5%	16,7%	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	4	13,8%	0,8%	14,9%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0,3%	0,4%	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	2	6,9%	0,0%	7,8%	1,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4	13,8%	0,3%	21,5%	2,2%
Teknisyen, Tekniker ve Yard. Profes. Mes. Mensup.	4	13,8%	0,4%	8,1%	1,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3	10,3%	0,4%	22,4%	2,1%
Yöneticiler	0	0,0%	0,3%	0,6%	0,3%
Genel Toplam	**30**	**100%**	**0,4%**	**100%**	**1,7%**

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubundadır. İkinci sırada ise yüzde 13,8 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Teknisyen, Tekniker ve Yardımcı. Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır. Sonrasında Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve yüzde 6,9 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu yer almaktadır. Siirt ilinde son dönemlerde kafe, restoran, lokanta ve mağaza vb. türünde birçok işyeri açılmıştır. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de oluşmuştur. Bu sebeple hizmet ve satış elemanları talebinde artış olmuştur. Açık iş talebi olmayan meslek grupları ise Yöneticiler Ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarıdır. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi olmamıştır.

Türkiye'de ise Siirt'in aksine açık iş dağılımında birinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada Siirt ile benzer oranda Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından farklı bir durum söz konusudur. Siirt'te açık iş dağılımında ikinci sırada yer alan Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu, açık iş oranında birinci sırada yer almaktadır. Açık iş dağılımında birinci sırada yer alan Hizmet Ve Satış Elemanları meslekler grubu ise açık iş oranında üçüncü sırada yer almaktadır. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubu ise hem açık dağılımı hem de açık iş oranında üçüncü sırada yer almaktadır.

Türkiye'de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Siirt			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100%	0,0%	0,0%	25,5%	25,0%	49,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	50,0%	50,0%	20,1%	17,6%	19,3%	63,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	100%	0,0%	17,0%	46,5%	36,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	100%	0,0%	23,7%	41,7%	34,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	20,1%	59,7%	20,1%	21,3%	27,5%	51,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	75,0%	25,0%	12,6%	51,1%	36,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	100%	0,0%	11,0%	73,9%	15,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	18,6%	61,3%	20,2%
Yönetici	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	22,3%	61,0%
Genel Toplam	**17,4%**	**72,1%**	**10,5%**	**17,8%**	**45,1%**	**37,2%**

KAYNAK: İPA 2015

Daha önce de ifade edildiği üzere Siirt ilinin açık işlerinde erkekler ön plandadır ve açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımda Türkiye ortalamasının üzerindedir. Nitelik gerektirmeyen işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Türkiye genelinde ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar dışında, hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine eşit olduğu meslek grubu Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Bu sektörde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir.

Siirt'te eleman talebinde fark etmez seçeneği olan meslek grupları Hizmet Ve Satış Elemanları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Türkiye genelinde Siirt'ten farklı olarak bütün meslek gruplarında fark etmez seçeneği belirtilmiş ve oranları da oldukça yüksektir. Kadınlarda Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu ilk sırada yer almaktadır. Bu durum işgücü piyasasında fiziksel aktiviteye dayalı icra edilmeyen mesleklerde kadınların başarılı olduklarını ve talep edildiklerini göstermektedir.

Tablo 25'te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2014		2015	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Hemşire	16,7%	Pazarlamacı	13,9%
2	Pazarlamacı	16,7%	Depo Hamalı	10,5%
3	Depo Hamalı	16,7%	Aşçı	10,2%
4	Ağır Kamyon Şoförü	16,7%	Satış Elemanı (Toptan)	7,0%
5	Tarım Teknikeri	10,0%	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	7,0%
6	Beden İşçisi (Genel)	6,7%	Muhasebeci	7,0%
7	Ziraat Mühendisi	6,7%	Satış Danışmanı	7,0%
8	Muhasebeci	3,3%	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat ve Montajcısı	6,7%
9	Ebe	3,3%	Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri	3,5%
10	Maden Mühendisi	3,3%	Reyon Görevlisi	3,5%
11	Diğer Meslekler	0,0%	Diğer Meslekler	23,9%
Toplam		100%	Toplam	100%

KAYNAK: İPA 2015

Siirt ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk üç meslek değişmiştir. Bunlar sırasıyla Pazarlamacı, Depo Hamalı ve Aşçı meslekleridir. Geçen sene ikinci sırada yer alan Pazarlamacı ihtiyacı artarak bu sene birinci sıraya yerleşmiştir. Geçen sene açık iş sıralamasında birinci sırada yer alan Hemşire bu sene ilk onbir meslek arasına girememiştir.

Geçen senenin sonuçlarına göre açık işler içerisinde yer alan mesleklerden Ağır Kamyon Şoförü, Tarım Teknikeri, Beden İşçisi (Genel), Ziraat Mühendisi, Ebe ve Maden Mühendisi bu sene ilk onbir meslek içerisinde yer almamaktadır. Onların yerine bu sene Satış Elemanı (Toptan), Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri, Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı, Reyon Görevlisi, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Aşçı, Muhasebeci ve Satış Danışmanı meslekleri açık işlerde ilk onbir meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Siirt'ten farklı olarak birinci sırada Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır. Türkiye'de açık iş sıralamasında Siirt'ten farklı olarak ilk yirmi meslek içerisinde dokuz farklı meslek (Makineci (Dikiş), Güvenlik Görevlisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kasiyer, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Paketleme İşçisi (El İle), Ortacı/Ayakçı (Tekstil), İnşaat Mühendisi, CNC Torna Tezgâhı Operatörü) yer almıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Kadın	Erkek	Fark etmez
Sekreter	Aşçı	Satış Danışmanı
Ön Muhasebeci	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Pazarlamacı
Aşçı	Satış Elemanı (Toptan)	
Reyon Görevlisi	Depo Hamalı	
Muhasebeci	Çaycı	

KAYNAK: İPA 2015

Siirt ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Sekreter, Ön Muhasebeci ve Aşçı iken, erkeklerde Aşçı, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) ve Satış Elemanı (Toptan) yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise Satış Danışmanı ve Pazarlamacı yer almaktadır. Daha sonra tabloda belirtilmeyen; Muhasebeci, Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri, Gaz Altı Kaynakçısı, Oksi-Gaz Kaynakçısı, Alüminyum Doğramacı, Pazarlamacı, Plastik Doğramacı /PVC Doğrama İmalat Ve Montajcısı ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri gelmektedir.

Türkiye genelinde ise tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Erkeklerde ise Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

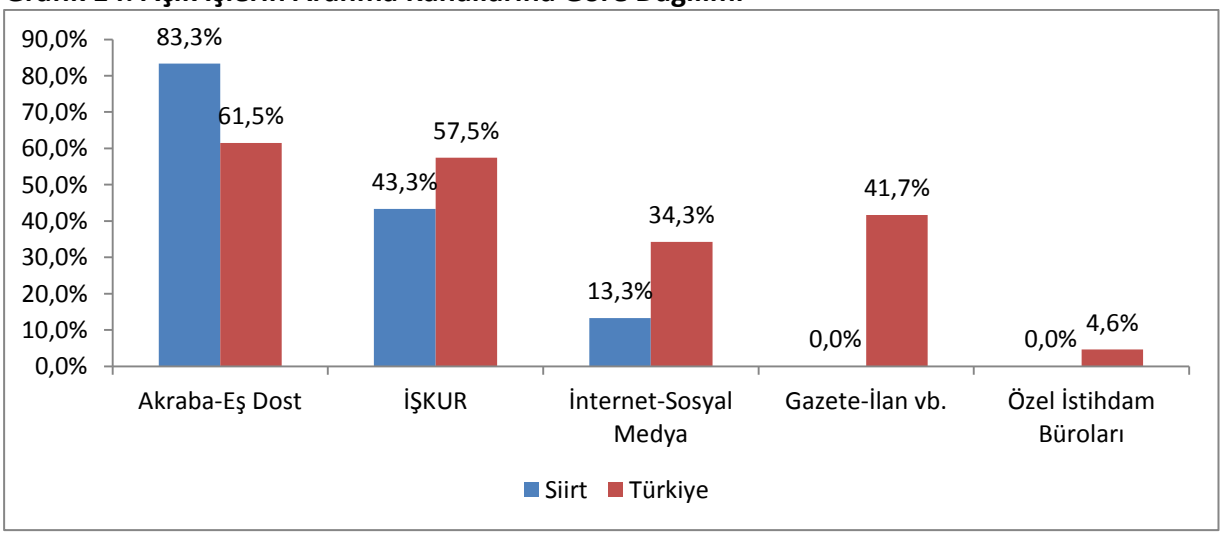

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Siirt genelinde arama kanalı olarak birinci sırada Akraba-Eş Dost yer alırken bunu sırasıyla İŞKUR ve İnternet-Sosyal Medya olarak sıralanırken, Gazete-İlan vb. ile Özel İstihdam Büroları arama kanallarının kullanılmadığı görülmektedir. Türkiye genelinde ise Akraba-Eş Dost yer alırken bunu sırasıyla İŞKUR, Gazete-İlan vb. İnternet-Sosyal Medya ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir. Siirt'te "Akraba-Eş Dost" arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi ilde geleneksel akraba ilişkilerinin önemini kurumasıdır.

Siirt'te 2014 yılında açık iş arama kanalı olarak İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 33 iken bu sene 10 puan artarak yüzde 43,3 çıkmıştır. Bu da İŞKUR'un kendini günden güne geliştirerek işveren için önemli bir pozisyona ilerlediğinin göstergesidir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
İmalat	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	76,2%	0,0%	19,0%	57,1%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	83%	0%	14%	45%	0%

KAYNAK: İPA 2015

İlimizde 2014 yılı sektörlere göre açık işlerin aranma kanalları incelendiğinde, İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinin ilimizde faal olduğu ve işçi alımında İŞKUR ve Akraba-eş dost aracılığını kullandıkları görülmektedir. Bu dört sektör arama kanalı olarak İŞKUR'u tercih ederken, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörleri Akraba-eş dost aracılığını kullanmayıp sadece İŞKUR'u arama kanalı olarak tercih ettikleri görülmektedir.

2015'te ise İlimizde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe açık işlerde arama kanalları kullanılmazken, İmalat ve İnşaat sektöründe açık iş arama kanalı olarak sadece Akraba-Eş Dost aracıyla temin edilmeye çalışılmıştır. Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise hem Akraba-Eş Dost hem de İŞKUR'u kullanmaktadır. Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe ise sırasıyla en çok Akraba-Eş Dost, İŞKUR ve İnternet Sosyal Medya aracılığıyla temin edilmeye çalışılmıştır. Türkiye genelinde de idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR'u kullanmaktadırlar. Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe de firmalar açık işlerinin yüzde 46'sını İŞKUR aracılığı ile aramaktadırlar. İmalat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde de açık işler büyük bir oranda İŞKUR aracılığı ile aranmaktadırlar. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki firmalar açık işlerinin büyük çoğunluğunu Akraba-Eş Dost vasıtası ile aramaktadırlar. Özel İstihdam Bürolarını açık iş arama kanalı olarak yüzde 6 oranında Toptan Ve Perakende Ticaret sektöründeki firmalar kullanmaktadırlar. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerindeki firmalar açık işlerini yüzde 55 oranında İŞKUR'dan talep etmektedirler.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Hizmet ve Satış Elemanları	100,0%	0,0%	0,0%	60,1%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	50,0%	0,0%	75,0%	75,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	74,8%	0,0%	0,0%	25,2%	0,0%
Sanatkarlar ve ilgili İşlerde Çalışanlar	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	65,8%	0,0%	0,0%	34,2%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Genel Toplam	82,6%	0,0%	13,9%	45,2%	0,0%

KAYNAK: İPA 2015

Siirt ilinde Sanatkârlar ve ilgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu açık işlerinin tamamın Akraba-Eş Dost arama kanalını kullanmaktadır. Bu kanalı bütün meslek grupları yoğun şekilde kullandığı görülmektedir. İŞKUR'u oransal olarak sırasıyla en fazla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet ve Satış Elemanları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olanlar takip etmektedir. Bütün meslek grupları için Özel İstihdam Büroları ve gazete-ilan vb. arama kanalı kullanılmazken, sadece Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Profesyonel Meslek Mensupları Meslekler grubu için İnternet-Sosyal Medya arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Pazarlamacı	50,0%	0,0%	75,0	75,0%	0,0%
Depo hamalı	66,7%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%
Aşçı	100,0%	0,0%	0,0%	32,9%	0,0%
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Muhasebeci	100,0%	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Satış Danışmanı	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Satış Elemanı (Toptan)	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat ve Montajcısı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Reyon Görevlisi	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Sekreter	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Alüminyum Doğramacı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Oksi-Gaz Kaynakçısı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Çaycı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam:	82,6%	0,0%	13,9%	45,2%	0,0%

KAYNAK: İPA 2015

Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Satış Danışmanı, Reyon Görevlisi, Sekreterlik ve Şoför-Yük Taşıma mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 olmuştur. Aşçı, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Muhasebeci, Satış Elemanı (Toptan), Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı, Ön Muhasebeci, Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri, Alüminyum Doğramacı, Oksi-Gaz Kaynakçısı, Gaz Altı Kaynakçısı ve Çaycı mesleklerinde eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak yüzde 100 Akraba- Eş Dost kullanılmıştır. Diğer mesleklerin çoğunda yoğun olarak Akraba- Eş Dost ve İŞKUR tercih edilmiştir.

İşgücü piyasasında yer alan mesleklerde arama kanalı olarak Gazete- İlan vb. ile Özel İstihdam Büroları arama kanalı olarak tercih edilmemiştir. İntenet- Sosyal Medya kanalıyla sadece Pazarlamacı ve Muhasebeci mesleklerinde tercih edilmiştir.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	100,0%	100,0%	100,0%	87,4%	0,0%	79,9%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	80,6%
İŞKUR aracılığıyla	0,0%	0,0%	28,2%	63,1%	100,0%	60,4%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

KAYNAK: İPA 2015

Siirt'te açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 20-24 yaştaki firmalar, ikinci sırada 15-19 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 25+0-4 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran yüzde 100 ile 0-4, 5-9 ve 10-14 yaş arası firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ yaş firmalardadır. Açık iş arama kanalı olarak Gazete- İlan vb. ile Özel istihdam Büroları tercih edilmemiştir. İşverenlerin açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih etmeleri kayıt dışı istihdam ile açıklanabilir. İlimiz sanayi yönünden gelişme göstermemiştir neredeyse bu alanda faaliyet gösteren işyerleri yok denecek kadar azdır. Ayrıca düşük ücretle çalıştırmak istemeleri de bu duruma sebebiyet vermektedir. Bu durumun ortadan kaldırılması için İŞKUR olarak İşbaşı Eğitim Programları düzenlenmekte, İŞKUR üzerinden alım yapıldığında İşveren Sigorta Prim indirimi konusunda İş ve Meslek Danışmanlığı çerçevesinde bilgilendirme yapılmaktadır.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Siirt			Türkiye		
	0-30	31-89	90+	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	91,9%	0,0%	8,1%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	0,0%	63,1%	12,3%	24,6%
İnternet-Sosyal Medya	100,0%	0,0%	0,0%	65,4%	15,1%	19,5%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	0,0%	0,0%	70,4%	12,3%	17,3%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	56,7%	21,6%	21,7%
Genel Toplam	93,3%	0,0%	6,7%	**67,5%**	**12,5%**	**19,9%**

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Türkiye ve Siirt ili benzerlik göstermektedir.

Hem Türkiye genelinde hem de Siirt'te Arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha düşüktür. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin İlimiz ve Türkiye genelinde diğer arama kanallarına oranla daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Siirt			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	80%	86%	67%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	0%	0%	0%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	20%	10%	33%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR	60%	38%	67%	16,5%	48,1%	35,4%
Özel İstihdam Büroları	0%	0%	0%	13,4%	28,2%	58,4%
Toplam	17,2%	72,4%	10,3%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Siirt'te hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde Siirt kullanmazken, Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde en fazla tercih edilen hem Siirt'te hem de Türkiye'de cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. İŞKUR arama kanalı ile Siirt'te en fazla fark etmez iken, Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Özel İstihdam Büroları arama kanalı ile aranan açık işlerde Siirt kullanmazken, Türkiye'de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	0,0%	100%	0%	100%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 100'nü Akraba-Eş Dost aracılığıyla arandığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerin yüzde 100'nde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Siirt'te vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini arama kanalları; hem Siirt geneli açık işlerin aranma kanalları hem de Türkiye geneli vardiyalı çalışma yapılan ve açık işi olan işyerlerinin aranma kanalları ile farklılaşmaktadır.

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Siirt genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz. Part-time çalışanı olan işyerleri Özel İstihdam Bürosu vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	0,0%	0,0%	100%	100%
İŞKUR aracılığıyla	0,0%	0,0%	100%	100%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	0,0%	0,0%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 100'nü Akraba-Eş Dost arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 100'ünde cinsiyet tercihi olarak fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	0,0%	100%	0,0%	100%
İŞKUR aracılığıyla	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	0%	100%	0%	100,%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelediğimizde; Siirt genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek yüzde 100'ünü Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ile part-time çalışanı olmayan işyerleri ve İhracat yapan işyerlerinin tamamı Özel İstihdam Bürolarını arama kanalı olarak kullanmamaktadır.

Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	40,0%	57,9%	0,0%	52,0%	66,7%	77,8%	50,0%	68,8%
İŞKUR aracılığıyla	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gazete-İlan vb	20,0%	10,5%	100,0%	16,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	40,0%	31,6%	0,0%	32,0%	33,3%	22,2%	50,0%	31,3%
Özel İstihdam Büroları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 52'si Akraba-Eş Dost, yüzde 32'si İnternet-Sosyal Medya ve yüzde 16'sı Gazete-İlan vb. olduğu görülmektedir. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 68,8'inde Akraba-Eş Dost, yüzde 31,3'ü İnternet-Sosyal Medya arama kanalını tercih etmiştir. Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

AÇIK İŞLERDE ARANAN BECERİLER

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Siirt'te 30 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi sonrasında ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Daha sonra sırası ile Satış ve Pazarlama Becerisi, Bilgisayar kullanımı, İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Takım Çalışması ve en son Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme gelmektedir. Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil Becerisi Siirt ilindeki hiçbir açık işte tercih edilmemiştir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; kadın eleman taleplerinde öncelikli beceri ilk önce yüzde 60 ile Bilgisayar kullanımı ve sonrasında yüzde 40 ile Fiziki ve Bedensel

Yeterlilik, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması gelmektedir. Daha sonra yüzde 20 ile Satış ve Pazarlama Becerisi, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Erkek eleman talebinde ise bu sıralama yüzde 56,9 ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada gelmektedir. Sonrasında yüzde 33,5 Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ikinci sırada gelmektedir. Daha sonra Satış ve Pazarlama Becerisi, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği ve Bilgisayar kullanımı olarak sıralanmıştır. Fark etmez tercihindeki öncelik verilen beceride ilk sırada Bilgisayar kullanımı ve Satış ve Pazarlama Becerisi, ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği ve sonrasında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Kadınlarda ikinci tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekicidir. Garson, Satış Elemanı vb. mesleklerde kadınlar çok rahat talep edilebilmektedir. Bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden biri de Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler farklılaşmaktadır. Kadınlarda İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme ile Bilgisayar Kullanımı erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, İmalat ve İnşaat sektörleri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübeye önem verirken, Diğer hizmet faaliyetleri sektörü ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmıştır.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; Profesyonel Meslek Mensupları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Bilgisayar Kullanımı ve Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)'dir. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubundaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Satış ve Pazarlama Becerisi, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Bilgisayar Kullanımıdır. Hizmet ve Satış Elemanları meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla İletişim ve İfade Yeteneği, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması ve Bilgisayar Kullanımı olduğu görülmektedir.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 17 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Satış ve Pazarlama Becerisi, Bilgisayar kullanımı, İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Takım Çalışması ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme olarak sıralanmıştır. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 17 mesleğin 6'sında Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, 3'ünde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 3'ünde Satış ve Pazarlama Becerisi, 4'ünde Bilgisayar

kullanımı, 3'ünde İletişim ve İfade Yeteneği, 2'sinde Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), 2'sinde Takım Çalışması ve 1'inde Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ilk tercih olarak bildirilmiştir.

En fazla açık iş Pazarlamacı mesleğinde sırasıyla Satış ve Pazarlama Becerisi, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve Hesap Yapabilme (Analitik Beceri); Depo Hamalı mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe; Aşçı mesleğinde ise ağırlıklı olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve İletişim ve İfade Yeteneği en fazla aranan beceriler olmuştur. Pazarlamacı ile Aşçı mesleklerinde en fazla tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekmiştir. Muhasebe ile ilgili mesleklerde ise Bilgisayar Kullanımı ile Hesap Yapabilme beceresi ön planda olmuştur. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Siirt genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" ikinci sırada "Fiziki ve Bedensel Yeterlilik" tir. Akraba-Eş Dost, İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR aracılığıyla aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında ilk üç sıradaki beceriler Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması olup Türkiye genelinde istenen becerilerle paralel özellik göstermektedir. Gazete-İlan vb. arama kanalında öne çıkan beceri ise Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Özel İstihdam Büroları arama kanalı ise tercih edilmemiştir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 93,3'nün 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Siirt ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 ve 90+ günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olurken, 31-89 gün aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki tercihin olmadığı görülmektedir.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Siirt'te açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Siirt'te açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

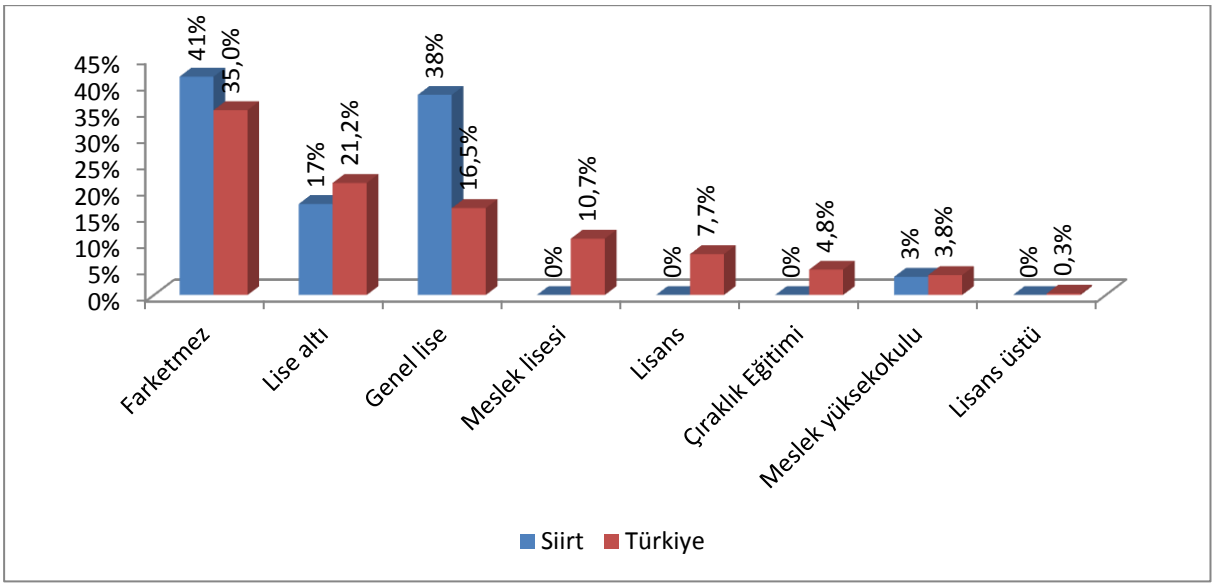

Kaynak: İPA 2015

Siirt genelinde açık işlerde istenen eğitim düzeyi; Fark etmez, Genel lise, Lise altı ve Meslek yüksekokulu olarak sıralanırken, Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez, lise altı ve genel lise, Meslek Lisesi, Lisans, Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam etmektedir. Siirt'te ise Çıraklık Eğitim, Meslek Lisesi, Lisans, ve Lisans üstü açık iş bulunmamaktadır. Siirt ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneline göre düşüktür. Hem Türkiye genelinde hem de Siirt'te en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun "*biz işyerinde eğitiriz*" mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Genel Lise	80%	19%	100%	38%
Lisansüstü	20%	52%	0%	41%
Lise Altı	0%	24%	0%	17%
Lisans	0%	5%	0%	3%
Çıraklık Eğitimi	0%	0%	0%	0%
Meslek Lisesi	0%	0%	0%	0%
Meslek Yüksekokulu	0%	0%	0%	0%
Fark Etmez	0%	0%	0%	0%

Kaynak: İPA 2015

Siirt'te eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti fark etmez iken, eğitim düzeyi de Genel Lisedir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 38'ini temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 80 ile Genel Lise, bunu takiben yüzde 20 ile Lisans Üstü olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi Lisans Üstü olarak yüzde 52 ve bunu takiben yüzde 24 ile lise altı eğitimli talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir. Sadece kadın eleman talep edilen açık işlerde yüzde 80 Genel Lise talep edilirken, bu oran erkeklerde yüzde 52 ile fark etmez seçeneğidir.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	0,0%	19,0%	52,4%	0,0%	4,8%	0,0%	0,0%	23,8%
İnşaat	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İmalat	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	0,0%	17,3%	38,3%	0,0%	3,5%	0,0%	0,0%	40,9%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı, İnşaat ve İmalat sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise lise altı eğitim düzeyi talep edilmektedir. İnşaat sektöründe eğitim düzeyinin yüzde 100 fark etmez seçeneğinin tercih edilmesi vasıfsız, beden gücüne dayalı, ucuz işçilikle açıklanabilir. Ancak İmalat sektöründe kalifiyeli elaman talep etmesi gerekirken fark etmez seçeneğinin edilmesi anlaşılır değildir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
Hizmet ve Satış Elemanları	0,0%	29,%	50,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	19,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	25,%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	74,8%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	25,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	74,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0 %
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	0,0%	17,3%	8,3%	0,0%	3,5%	0,0%	0,0%	40,9%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet ve Satış Elemanları ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında talep edilen eğitim düzeyi ise genel lise olarak belirtilmiştir. Tüm meslek gruplarında Çıraklık Eğitimi, Meslek Lisesi, MYO, Lisans ve Lisansüstü mezunu talep edilmemiştir.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Fark etmez	74,5%	0,0%	0,0%	25,5%	0,0%
Genel lise	81,8%	0,0%	36,4%	63,6%	0,0%
Lise altı	100,0%	0,0%	0,0%	59,7%	0,0%
Meslek Yüksekokulu	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	82,6%	0,0%	13,9%	45,2%	0,0%

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak Akraba-Eş-Dost, İŞKUR ve İnternet- Sosyal Medya arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Fark Etmez, Lise Altı, Genel Lise ve Meslek Yüksekokulu eğitim düzeyinin talep

edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak Akraba-Eş-Dost aracılığıyla aramaktadır. Sonrasında Fark Etmez, Genel Lise ve Lise Altı eğitim düzeylerinde İŞKUR gelmektedir. İnternet-Sosyal Medya aracılığıyla sadece Genel Lise eğitim düzeyi tercih edilmiştir. İlgili eğitim düzeylerindeki açık işlerde işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) ile Siirt genelinde söz konusu olan tüm açık işler için işverenler tarafından ağırlıklı olarak tercih edilen arama kanalları (akraba-eş-dost ve İŞKUR) benzeşmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Fark etmez	83,6%	0,0%	16,4%
Genel lise	100,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	100,0%	0,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	93,3%	0,0%	6,7%

Kaynak: İPA 2015

Siirt'te Fark Etmez, Lise altı, Genel Lise ve Meslek Yüksekokulu eğitim düzeylerinde yüzde 93,3 ile ağırlıklı olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, Sadece yüzde 6,7 ile Fark Etmez düzeyinde eğitim almış eleman talebi 90+ günde temin edilebilmektedir.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Siirt ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Kısa vadede eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
İmalat	33,3%	0,0%	66,7%
İnşaat	100,0%	0,0%	0,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	93,3%	0,0%	6,7%

Kaynak: İPA 2015

İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde açık işlerin karşılanması yüzde 100'ü 0-30 gün içerisinde olmakta iken, İmalat sektöründe ise açık işler çoğu 90+ gün süre ile karşılanmaya çalışılmaktadır.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	100,0%	0,0%	0,0%
5-9	60,3%	0,0%	39,7%
10-14	100,0%	0,0%	0,0%
15-19	100,0%	0,0%	0,0%
20-24	100,0%	0,0%	0,0%
25+	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	93,3%	0,0%	6,7%

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 0-4, 10-14, 15-19, 20-24 ve 25+ yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 100'ünü 0-30 gün arsında aradığı gözlemlenmiştir. 5-9 yaş arası işyerlerinin açık işlerinin yüzde 60,3'lük kısmını 0-30 gün içerisinde karşıladığı görülmüştür. Ancak Açık işlerinin yüzde 39,7'lik bir kısmını karşılamakta zorlandığı da gözlerden kaçmamaktadır.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	0,0%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	100,0%	0,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	100,0%	0,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	34,2%	0,0%	65,8%
Genel Toplam	93,3%	0,0%	6,7%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar olmuştur.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Siirt ilindeki işyerlerinin yüzde 20,9'u eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Siirt ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta zorlanmadığı görülmektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

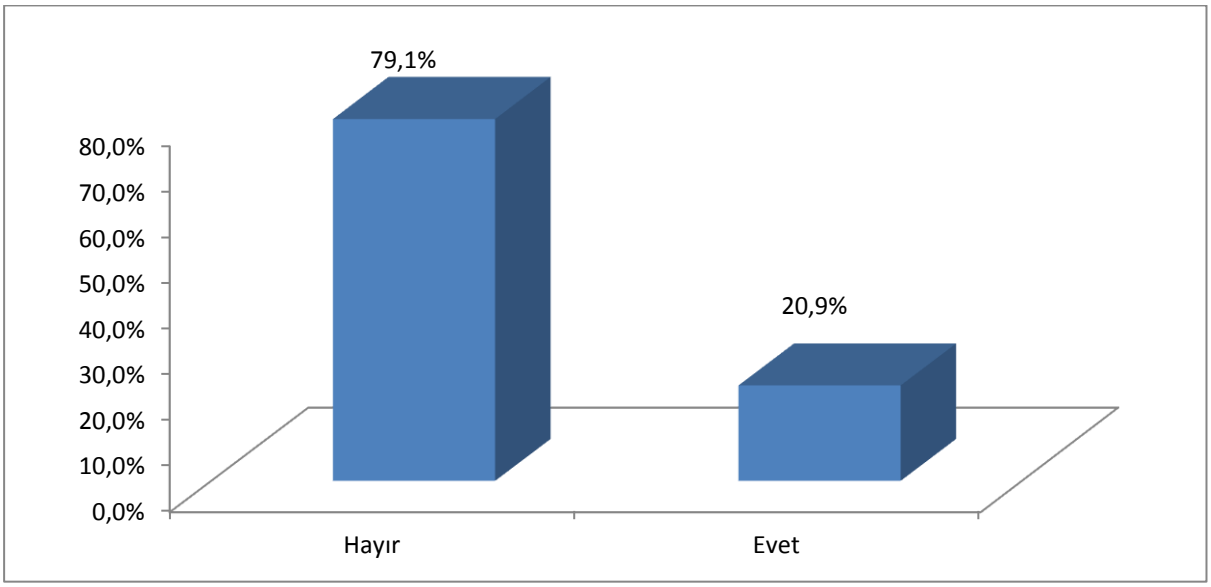

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 20,9'unun aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Siirt ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Siirt ilinde Sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Bilgi ve İletişim sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, Eğitim, imalat ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. Madencilik ve taş ocakçılığı, İnşaat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve Ulaştırma ve depolama sektörleri ortalamanın altında kalmaktadır.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014			2015		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5		0,0%	5	1	20,0%
İmalat	36	11	0,6%	34	9	26,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	4	1	25,0%	3		0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1		0,0%			0,0%
İnşaat	99	20	20,4%	83	9	10,8%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	86	28	32,6%	82	27	32,9%
Ulaştırma ve Depolama	31	7	22,6%	31	2	6,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	17	7	41,2%	17	4	25,0%
Bilgi ve İletişim	2		0,0%	2	1	50,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	1	25,0%	3	1	33,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	7	2	28,6%	6		0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	25	3	12,0%	21	2	9,8%
Eğitim	7	1	14,3%	7	2	28,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	12	7	58,3%	9	4	44,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1		0,0%	1		0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10	1	10,0%	8	3	37,5%
Genel Toplam	347	89	25,7%	312	65	20,9%

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 35 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinin oranı yüzde 25,7 iken, yüzde 4,8 oranında iyileşme göstererek bu yıl yüzde 20,9 seviyesine çekilmiştir. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 4 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 4,8 puanlık bir azalışla yüzde 20,9 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu azalma yukarıda da belirtildiği gibi özellikle 2014 yılı İPA çalışmasında temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında yüzde 25 oranında bir azalışın olmasından kaynaklanmaktadır. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 10 orana karşılık 35 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok Bilgi ve İletişim sektöründe olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çektiğini

belirten işyerinde 50 puanlık bir artış gerçekleşmiş ve yüzde 50 oranında temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Daha sonra yüzde 27,5 artışla İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü sonrasında yüzde 25,90 artışla Ulaştırma ve depolama sektörleri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Farklılaşmanın devam ettiği diğer sektörler sırasıyla Madencilik ve taş ocakçılığı, Eğitim ve Finans ve sigorta faaliyetleri sektörleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Siirt'te geçen yıla göre eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı azalsa da Türkiye geneli oranının oldukça üzerindedir.

Siirt'te 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 143 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2	2
Hizmet ve Satış Elemanları	33	10
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5	4
Profesyonel Meslek Mensupları	18	2
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	32	4
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	24	4
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	29	3
Genel Toplam	143	30

Kaynak: İPA 2015

Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 22,8'lik pay ve 33 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 22,6'lık pay ve 32 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 20,3'lük pay ve 29 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise yine yüzde 34,6'lık pay ile Hizmet ve Satış Elemanları ilk sırada yer almaktadır. Daha sonra sırasıyla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler takip etmektedir. Hizmet ve Satış Elemanları alanının yoğun talep görmesi ilimizde faaliyet gösteren işyerlerinin ağırlıklı olarak Konfeksiyon ve Gıda sektörü olmasından kaynaklanmaktadır. Siirt'te ağırlıklı olarak Fıstık fabrikalarının bulunması ve bu sektörde yoğun bir şekilde çalışılması söz konusu meslek grubuna olan ihtiyacı ve dolayısıyla açık işi arttırmaktadır.

Nitelik gerektirmeyen mesleklerde elemen temininde güçlük çekilme durumunun açık işlere göre düşük olması bir kez daha mesleki ve teknik eğitimin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Siirt ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Siirt ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17'de beraber değerlendirilmiştir.

Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

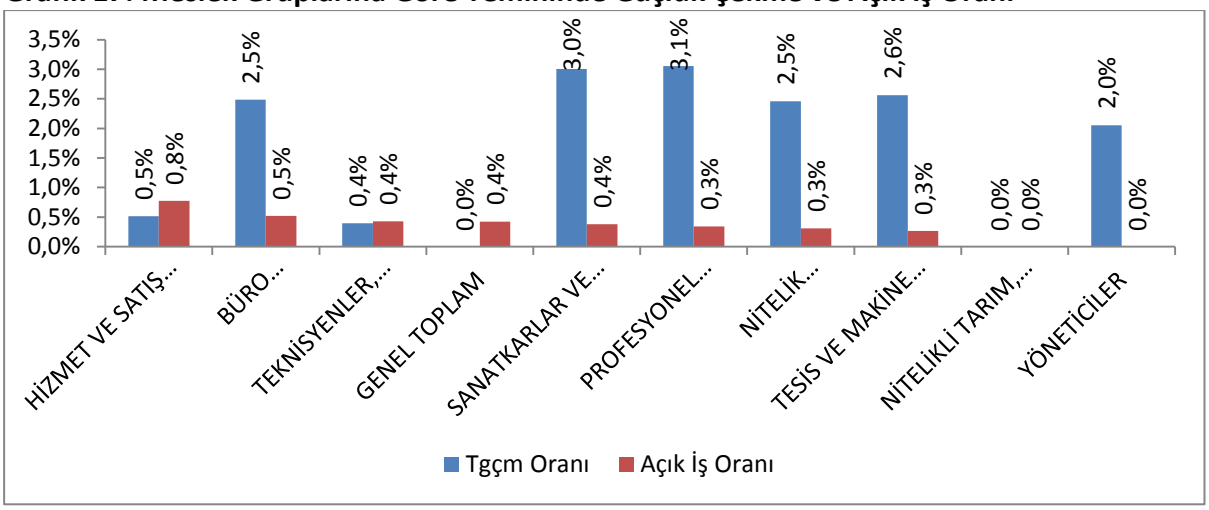

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Siirt'te Profesyonel Meslek Mensupları grubunda çalışanların yüzde 3,1 temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 18,5 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Daha sonra 2015 İPA'da sırasıyla yüzde 3'lük ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu ve yüzde 2,6 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları almaktadır. Burada dikkat çekici olan durum yüzde 2,6 ile üçüncü sırada olan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslekler grubunun 2014 yılı İPA çalışmasında yüzde 22 ile ilk sırada yer almasıdır. Bu durum söz konusu grup çalışanlarının temini konusunda sıkıntı yaşanmadığı ya da işverenlerin teminde güçlük çektikleri işgücünü meslek genellemesi yapamadan doğru ifade ettiği anlamlarına gelmektedir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Siirt'te eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tablo 47'de gösterilmiştir.

Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Pazarlamacı	15,2%
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	7,0%
Satış Danışmanı	6,5%
Kepçe Operatörü	5,6%
Garson (Servis Elemanı)	3,0%
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat ve Montajcısı	2,9%
Kasiyer	2,8%
Elektrikçi (Genel)	2,8%
Döner Ustası	2,2%
Diğer	52,4%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Pazarlamacı mesleği yüzde 15,2'lik payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 3 tanesi ortaktır. Pazarlamacı, Satış Danışmanı ve Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisindedir. Bu meslekler Siirt işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

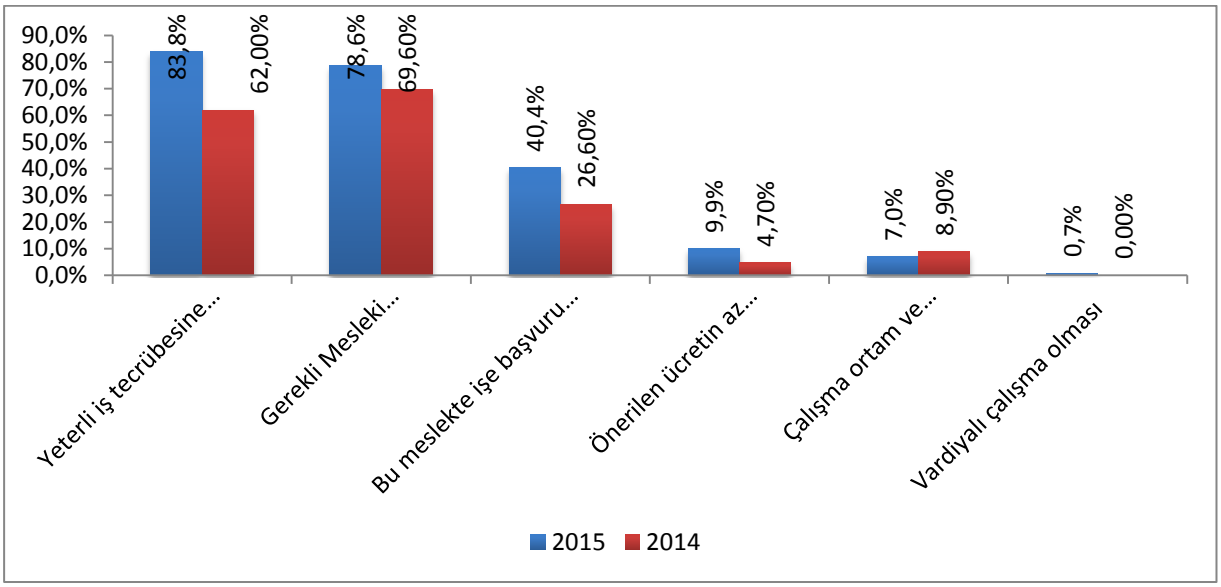

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- Vardiyalı Çalışma Olması

Nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18'de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 62'si söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 21,8 puanlık bir artışla yüzde 83,8'i işveren tarafından işaretlenmiştir. Daha sonra 2015 yılında işverenler tarafından

daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 9 puanlık artışla yüzde 78,6 işveren tarafından işaretlenen "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması " ve 13,8 puanlık artışla yüzde 40,4'ü işveren tarafından işaretlenen "Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması" nedenleridir. Bununla beraber 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 4,7'i "Önerilen Ücretin Az Bulunması" nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden 5,2 puanlık bir artışla yüzde 9,9 oranında işaretlenmiştir. Dikkat çeken bir diğer hususta 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 8,9 "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden 1,9 puanlık bir azalışla yüzde 7 olarak gerçekleşmiştir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

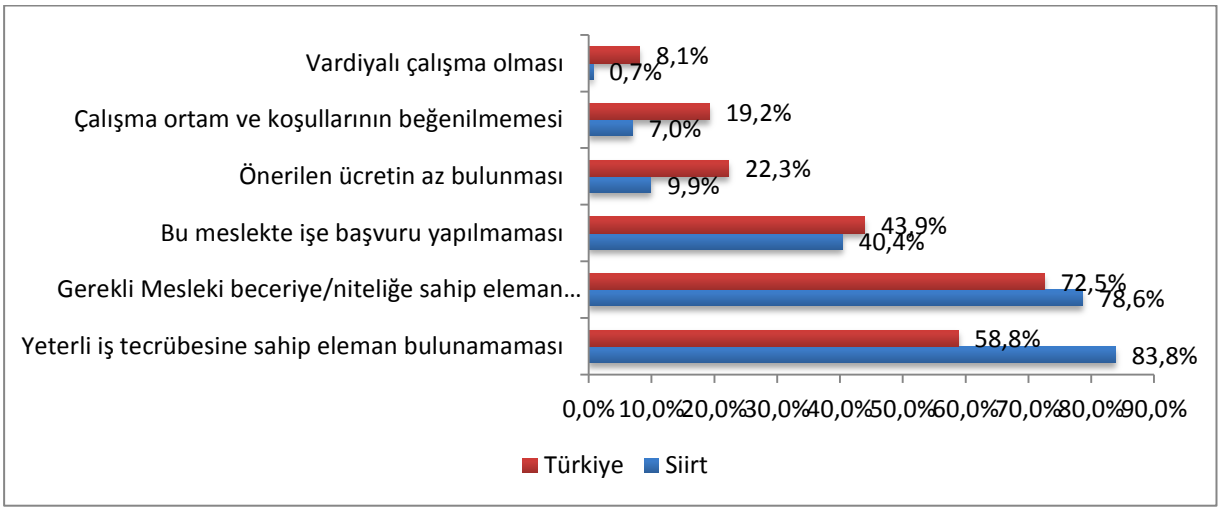

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Siirt'te ilk üç sırasıyla Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması olarak sıralanırken, Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması olduğu görülmektedir. Bununla beraber Siirt'te işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve "Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması" nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Siirt'i Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki neden vardır. Bunlardan ilki 12,2 puanlık farkla "Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi" , ikincisi de 12,4 puanlık farkla "Önerilen Ücretin Az Bulunması" nedenleridir. Söz konusu iki neden de Siirt'teki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Grafik 20: Sektörlere Göre Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

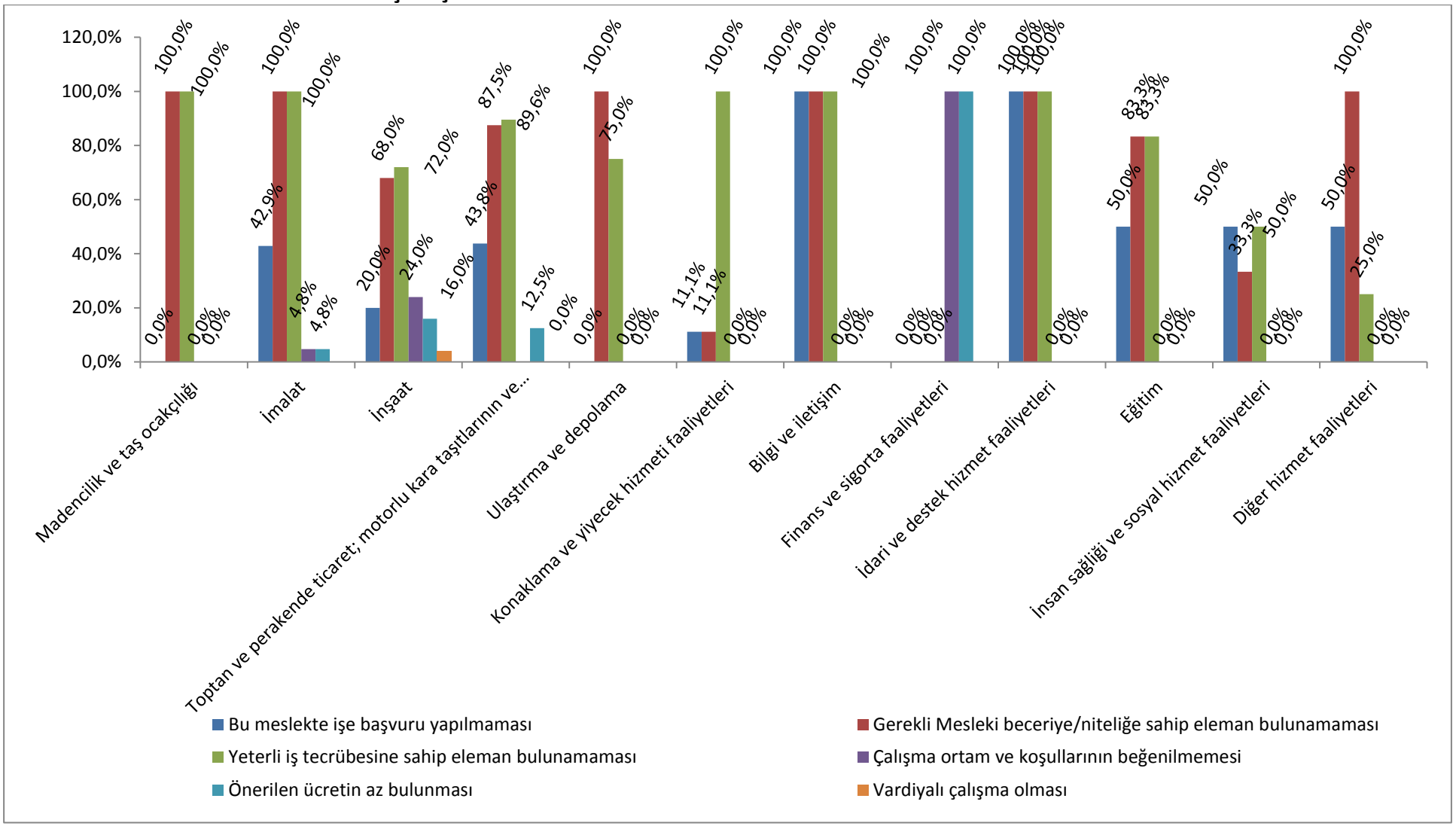

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı, Ulaştırma ve Depolama, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde "Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması" ve '' Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması'' nedenleri ilk sıralarda yer almaktadır. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe ise işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk sırada "Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi" ve ''Önerilen ücretin az bulunması '' yer almaktadır. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk sırada '' Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması'' ve '' Bu meslekte işe başvuru yapılmaması'' yer almaktadır. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe ise işgücü temininde güçlük çekme nedeni olarak ilk sırada '' Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması'' ve '' Bu meslekte işe başvuru yapılmaması'' yer almaktadır. Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde; "Önerilen Ücretin Az Bulunması" ve ''Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi'' nedenlerinin, özellikle Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü dışında faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine "Vardiyalı Çalışma Olması" nedeni İnşaat sektörü dışında hiçbir işveren tarafından işaretlenmemiştir. Bunlarla beraber "Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması" ve '' Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ''nedeni ise Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü dışında tüm sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde birbirine yakın oranlarda işgücü temininde bir güçlük nedeni olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Pazarlamacı	38%	90%	100%	0%	5%	0%
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	100%	100%	100%	0%	0%	0%
Satış Danışmanı	78%	100%	55%	0%	0%	0%
Kepçe Operatörü	38%	100%	63%	38%	0%	0%
Garson (Servis Elemanı)	50%	50%	100%	0%	0%	0%
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat ve Montajcısı	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Kasiyer	26%	26%	26%	74%	74%	0%
Elektrikçi (Genel)	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Döner Ustası	0%	0%	100%	0%	0%	0%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	33%	33%	100%	0%	66%	0%
Muhasebeci	67%	100%	100%	0%	0%	0%
Fizyoterapist	33%	0%	67%	0%	0%	0%
Beton Santral Operatörü	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Kebap Ustası	50%	50%	100%	0%	0%	0%
Yer Fıstığı Kavurma Makinesi Operatörü	0%	100%	100%	0%	0%	0%
Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri	0%	100%	50%	0%	0%	0%
Vinç Operatörü	51%	100%	100%	0%	0%	0%
Güvenlik Görevlisi	51%	51%	51%	0%	49%	49%
Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Teknisyeni	100%	100%	0%	0%	0%	0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0%	100%	100%	0%	0%	0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Güvenlik Görevlisi (Silahlı) mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması olarak sıralanmıştır. Bununla beraber Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat ve Montajcısı, Elektrikçi (Genel), Muhasebeci, Beton Santral Operatörü, Yer Fıstığı Kavurma Makinesi Operatörü, Vinç Operatörü ve Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) mesleklerinde eleman bulunamaması Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerine bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Pazarlamacı, Garson (Servis Elemanı), Döner Ustası, Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller, Fizyoterapist ve Kebap Ustası mesleklerinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi olarak Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması İken, Satış Danışmanı, Kepçe Operatörü, Diğer Motorlu Araç Tamirci Makinistleri ve Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Teknisyeni mesleklerinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi olarak Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olarak gösterilmiştir.

Pazarlamacı, Garson (Servis Elemanı), Döner Ustası ve Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller mesleklerinde yüksek oranda iş tecrübesine sahip eleman bulunamamaktadır. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Eleman Talebi	42%	65%
İEP	41%	69%
İşveren Danışmanlığı	89%	73%
Kurs	2%	2%
Mevzuat Danışmanlığı	51%	33%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre işveren danışmanlığı ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber her iki işyeri durumu için kurs hizmetinden faydalanma konusunda fark olmamasına karşın, işgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri eleman temini hizmetinde23 puanlık farkla daha fazla faydalanmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet işbaşı eğitim programlarıdır. Bu durum işverenlerin çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük

çektikleri işgücünün, İŞKUR tarafından temin edilmesi ve işi başında öğrenme imkânının sunulması anlamına gelmektedir.

Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer bir hizmet ise işveren danışmanlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre işveren danışmanlığı hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir.

Siirt ilinde işyerlerinin yüzde 42'i eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 15,1'inde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 19,4'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı		1	1
İmalat	4	5	9
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı		1	1
İnşaat	1	3	4
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	2	12	15
Ulaştırma ve Depolama		5	5
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1	3	4
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	4	5
Eğitim		1	1
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri		1	1
Diğer Hizmet Faaliyetleri		1	1
Genel Toplam	9	38	47

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 5 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; İmalat, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran toptan ve perakende ticaret sektöründe yüzde 14, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yüzde 25, İmalat yüzde 44, İnşaat yüzde 25 ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe yüzde 19'dur. Altı sektörde ise vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde güçlük çekilmemektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

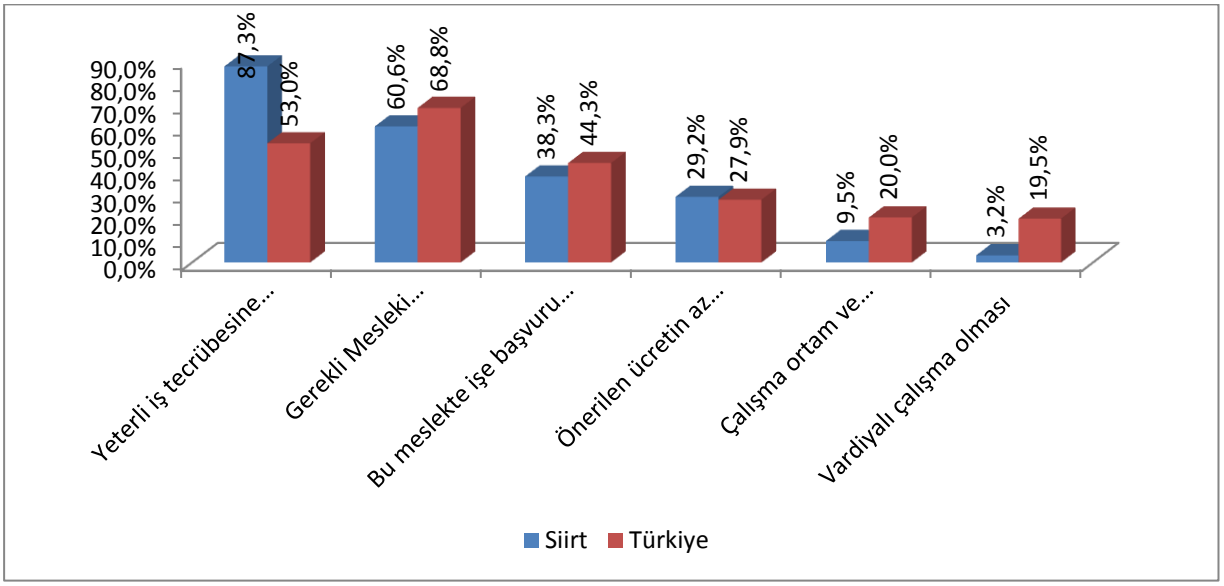

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Bu Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranın Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 19,5'tir. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Gerekli Mesleki Beceri ve Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması en büyük problemdir.

Vardiyalı çalışma yapma konusunda ise Siirt ile Türkiye geneli paralellik göstermektedir. Her ikisinde de içerisinde vardiyalı çalışma son sıradadır.

Siirt ilinde işyerlerinin yüzde 42'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 2,9'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 33,2'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde 35'tir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1		1
İmalat		2	2
İnşaat	1		1
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	3	1	4
Ulaştırma ve Depolama	1		1
Genel Toplam	**6**	**3**	**9**

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. İhracat yapan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Siirt'te ihracat yapan işyerlerinden sadece İmalat sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

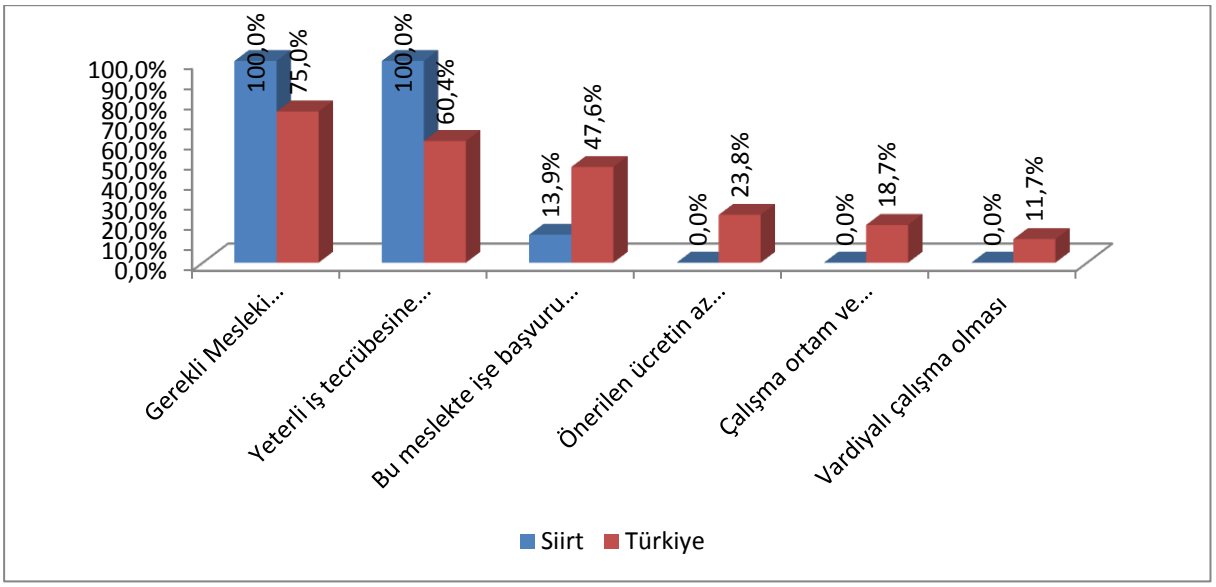

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini

bildirmişlerdir. Daha sonra Bu Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Siirt ili sıralaması birbirine yakındır.

Siirt'te işyerlerinin yüzde 42'sii eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 9,7'inin part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 33,9'u eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4'tür.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı		1	1
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1	1	2
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1	1	2
Eğitim		1	1
Genel Toplam	2	4	6

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 3 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Siirt'te Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23'te sunulmuştur.

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

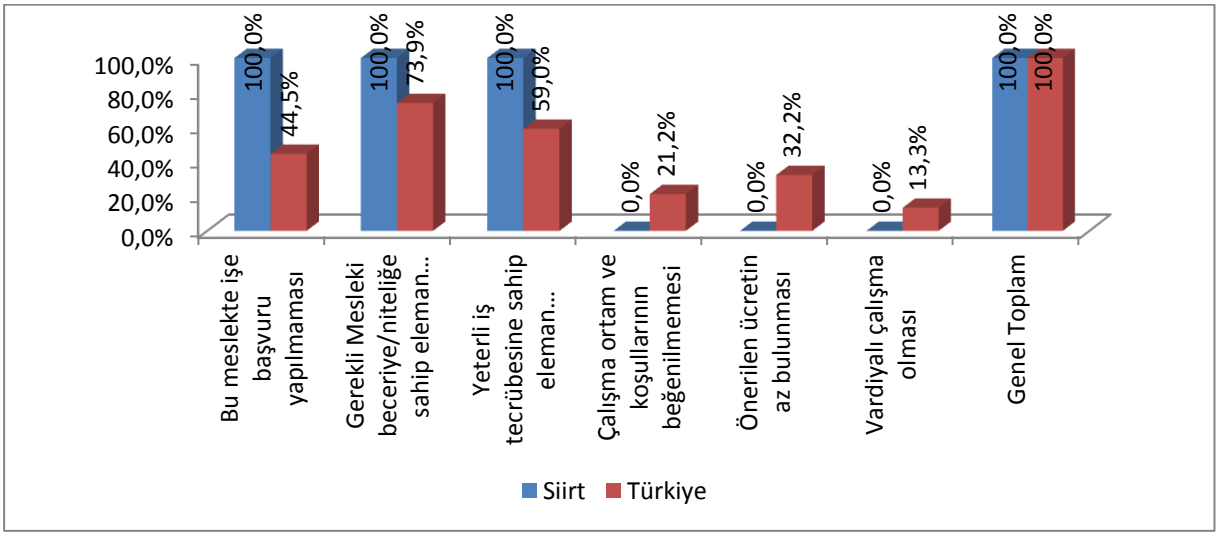

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Meslekte Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Siirt ile Türkiye geneli sıralaması birbirine yakındır. Siirt ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde Önerilen Ücretin Düşük Bulunması, Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ve Vardiyalı Çalışma Olması iş arayanlar için problem teşkil etmemektedir.

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	1,7%
İhracat Yapan İşyerleri	3,4%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	1,7%
Genel Toplam	2,7%

Kaynak: İPA 2015

Siirt'te Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde yüzde 1,7 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat Yapan İşyerlerinde istihdam artışı yüzde 3,4 ve Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde ise yüzde 1,7 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 2,7'dir. İhracat yapan işyerleri kapasitelerini yüksek oranda arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6'dır. Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerleri ve Part-Time çalışanı olan işyerlerinde Siirt ili Türkiye ortalamasının altında iken İhracat Yapan İşyerlerinde ortalamanın üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Siirt'te yüksek oranda istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Siirt, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde Siirt ve Türkiye geneli için sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam	Net İstihdam Değişim
İnşaat	49	3,6%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	51	4,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	51	5,4%
İmalat	5	0,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	8	1,6%
Ulaştırma ve Depolama	15	3,3%
İnsan sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	5	1,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	12	3,0%
Eğitim	15	-4,9%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7	2,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0	0,0%
Bilgi ve İletişim	0	0,0%
Genel Toplam	187	2,7%

Kaynak: İPA 2015

Siirt'te Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Bilgi ve İletişim sektörleri olmak üzere beş sektör geneldeki artış beklentisine rağmen herhangi bir değişiklik beklememektedir.

Bunun yanı sıra İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü yüzde 5,4 oranında 51 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 4 ile bu sektörü Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörü takip etmektedir ki burada da 51 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. Çalışmanın uygulandığı dönemde mevsimsel şartların normale göre daha soğuk olması İnşaat sektörünü olumsuz etkilemesine karşın yüzde 36,6 ve 49 kişilik istihdam artış beklentisi ile üçüncü sıradadır. Bu nedenle geleceğe dair daha pozitif bir bakış açısı oluşmuştur. Ulaştırma ve depolama sektörü yüzde 3,3 oranında istihdam artışı bekleyerek ilin bu sektörde de hacmini daha da genişletecek olduğunu göstermektedir.

Türkiye genelinde ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Siirt ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha düşük olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı yüzde -0,8 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam	Net İstihdam Değişim
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	69	6,5%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	59	5,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	32	2,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek	20	2,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	10	1,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0	0,0%
Yöneticiler	0	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-3	-0,8%
Genel Toplam	187	2,7%

Kaynak: İPA 2015

Siirt'te meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 69 kişilik istihdam artışı beklentisiyle sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve son olarak Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yine sıralamanın değişmediği ve yüzde 6,5 oranında sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanların ilk sırada olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; yüzde 5,2 oranında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, yüzde 2,4 oranında Hizmet ve Satış Elemanları, yüzde 2,1 oranında Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve yüzde 1,7 oranında Profesyonel Meslek Mensupları Meslekler diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

Ayrıca Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Yöneticiler, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarında hiçbir değişikliğin beklenmemesi ise dikkat çekicidir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Ağır Kamyon Şoförü	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Satış Danışmanı
Pazarlamacı	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
İnşaat Boyacısı/Boyacı	Ön Muhasebeci
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Diğer Elektrik Teknisyenleri
Sıvacı	Temizlik Görevlisi
Kepçe Operatörü	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim
Mermer Torna Makinesi Operatörü	Büro Memuru (Genel)
Elektrikçi (Genel)	Türkçe Öğretmeni
Garson (Servis Elemanı)	Makine Teknolojisi Teknisyeni
Ağır Kamyon Şoförü	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Satış Danışmanı
Pazarlamacı	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
İnşaat Boyacısı/Boyacı	Ön Muhasebeci

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen mesleklerin içerisinde İnşaat sektörüne ait mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir. İstihdam azalışı beklenen mesleklerin daha fazla eğitim gerektiren meslekler olması yine dikkat çekicidir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 52 farklı meslekte 210 kişilik istihdam artışı beklenirken, 10 farklı meslekte de 23 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Güvenlik Görevlisi	Mermer Torna Makinesi Operatörü	Ambulans Sürücüsü
Mermer Torna Makinesi Operatörü	Ağır Kamyon Şoförü	
Ambulans Sürücüsü	Yer Fıstığı Kavurma Makinesi Operatörü	
Garson (Servis Elemanı)	Şoför (Yolcu Taşıma)	
Ağır Kamyon Şoförü		
Izgara Ustası		
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller		
Hamurkâr		

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri için ilk üç sırasıyla Güvenlik Görevlisi, Mermer Torna Makinesi Operatörü ve Ambulans Sürücüsü iken, İhracat Yapılan İşyerlerinde ise Mermer Torna Makinesi Operatörü, Ağır Kamyon Şoförü ve Yer Fıstığı Kavurma Makinesi Operatörü olarak sıralanmıştır. Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde ise sadece Ambulans Sürücüsü en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Benzer şekilde net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre bakıldığında; Vardiyalı, İhracat Yapan ve Part-Time Çalışma yapan işyerlerinde azalış beklenmezken, İstihdam azalışı beklenen 10 meslekten ilk üçü sırasıyla Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı ve Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim olduğu görülmektedir.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıyacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek İşyeri %	Fikrim Yok %
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	40,0%	0,0%	20,0%	40,0%
İmalat	5,9%	0,0%	14,7%	79,4%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,%
İnşaat	8,4%	1,2%	22,9%	67,5%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının	19,0%	1,3%	16,5%	63,3%
Ulaştırma ve Depolama	16,1%	0,0%	19,4%	64,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	18,8%	0,0%	31,3%	50,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	15,1%	0,0%	10,1%	74,9%
Eğitim	0,0%	14,3%	14,3%	71,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	33,3%	0,0%	11,1%	55,6%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%
Genel Toplam	13,8%	1,0%	19,7%	65,6%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Siirt'teki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Siirt'teki işyerlerinin yaklaşık yüzde 65,6'sının geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Siirt'teki işyerlerinin yaklaşık yüzde 19,7'si istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Siirt ilinde her yedi işyerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 1'i istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Siirt'teki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Siirt'te en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 40 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü iken en çok azalış Eğitim sektöründe yüzde 14,3 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir.

Bunun yanı sıra yüzde 100 gibi yüksek bir oranda Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı Sektörünün geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59'da Siirt ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı	İstihdam Azalışı	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İhracat Yapan İşyeri	44,5%	0,0%	44,1%	11,3
Vardiya Yapan İşyeri	13,2%	0,0%	65,1%	21,6
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	17,1%	0,0%	49,0%	33,9
Toplam İşyeri	18,2%	0,0%	60,4%	21,3

Kaynak: İPA 2015

Siirt ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin ağırlıklı olarak farklı özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak istihdam artışı beklerken, Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri ve Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinde değişmeyecek beklentisi oldukça yüksektir. Ayrıca Kısmi Çalışanı Olan İşyerlerinde çok büyük bir kesim fikri olmadığını beyan etmiştir. Siirt ilinde ihracat yapan işyerlerinin istihdam artışı konusunda daha pozitif olduğu önceki tablolarda da dile getirilmiştir.

SONUÇ

Siirt ilini kapsayan işgücü piyasası analiz çalışması esas olarak, Siirt ilinin sektörel bazda işgücü talep ve arzına ilişkin güncel durumu tespit etmek, bunun sonucunda elde edilen verilerle işgücü piyasasının temel dinamiklerinin belirlenmesi sonucu, istihdam politikalarına yön vermektir.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Siirt ilinde işgücü piyasasının talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile Siirt Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından *2015 yılı 16 Mart-30 Nisan tarihleri arasında Siirt İşgücü Piyasası Talep Araştırması* gerçekleştirilmiştir.

Siirt ilinde gerçekleştirilen bu talep araştırması ile Siirt'teki işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2015 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Bu çalışma ile birlikte Siirt'teki işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek Siirt'teki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda Siirt düzeyinde Sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir.

İş Gücü Piyasası Analiz Çalışması iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde işgücü piyasasını genel görünümü yani ekonomik veriler, nüfus göstergeleri, eğitim göstergeleri, genel işgücü göstergeleri ve İŞKUR' a kayıtlı işgücü göstergelerine ilişkin tablo grafik yorum değerlendirme ve analizler yer almaktadır. İkinci bölümde ise Siirt ilinin işgücü piyasasının arz ve talep durumu, işyerleri ve mevcut istihdam, açık işler, temininde güçlük çekilen meslekler, 2015 yılında işe giriş ve çıkışlar, gelecek dönem istihdam eğilimleri (istihdam artışı beklenen meslekler) ortaya konularak elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

Çalışma kapsamında Siirt iline genel bir değerlendirme yapacak olursak, ilde kent nüfusunun daha fazla olduğu ancak Türkiye ortalamasının altında olduğunu, kadın ve erkek nüfusunun birbirine yakın olduğu sonucuna varmaktayız. Ancak ildeki genel eğitim düzeyi düşüktür. Çalışan nüfusun yarıdan fazlası lise ve altı eğitimlilerden oluşmaktadır. Okuryazar olmayan ve diplomasız olan nüfusun büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır.

Siirt ilinde istihdam ve işgücüne katılım Türkiye ortalamasının çok altındadır. Özellikle bu nedenle Siirt göç veren bir ildir. En fazla göç eden nüfus çalışma yaşındaki nüfustur. Bu olumsuzlukları gidermek için İŞKUR mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitimler, toplum yararına çalışma programları, meslek danışmanlığı faaliyetlerini yürütmektedir. Bu faaliyetlerin olumlu sonuçları zamanla görülmektedir.

Siirt ilinde işgücü piyasası araştırması anket çalışmasına katılan işletmelerin çoğunluğunu İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve İmalat sektörü oluşturmaktadır. Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı yüzde 1,7 ile Toptan ve Perakende

Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarım sektöründe tespit edilmiştir. Bu sektörü 0,5 ile İmalat ve yüzde 0,3 İnşaat sektörü izlemektedir.

Araştırma kapsamında işletmelere açık işlerin karşılanma yolları da sorulmuştur. İşverenlerin büyük bir çoğunluğu açık işlerini sırasıyla Akraba- Eş Dost, İŞKUR ve sonrasında İnternet-Sosyal Medya aracılığıyla karşıladıklarını dile getirmişlerdir. Bu da İŞKUR' un istihdamda etkinliğini artırdığını göstermektedir.

Anket çalışmasında işverenlere açık işleri karşılamada en çok talep ettikleri eğitim ve beceri düzeyleri de sorulmuştur. Beceri düzeyi olarak en çok '*Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe* '' Eğitim olarak ''Fark Etmez'' cevabı dikkat çekmiştir. Ayrıca mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri ise büyük oranda Yeterli Beceri ve Niteliğe Sahip Eleman olmamasından kaynaklanmaktadır.

Siirt ili, işgücü piyasası araştırması anket çalışması kapsamında temininde güçlük çekilen meslekler de işverenlere sorulmuştur. Temininde en çok güçlük çekilen meslekler Pazarlamacı, Satış Danışmanı, Güvenlik Görevlisi (Silahlı) Garson (Servis Elemanı), Kepçe Operatörü, Plastik Doğramacı/PVC Doğrama, Kasiyer, Elektrikçi (Genel) ve Döner Ustası mesleğidir.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TÜİK, Hane Halkı İşgücü Anketleri

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :.....

Örnek No :.....

İşletmenin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

Cadde/Sokak :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:..... Unvanı :

Tarih.....:..... Telefonu :

E-Posta.....:..... İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(……. Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çırak lık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez			Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşinizi Ne Kadar Süredir Arıyorsunuz?		
			1	2	3	1	2	3	1	2	3	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşverenin görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADIYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209

HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737
KAYSERİ	3.307	153	3.460
KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	**369**	**12**	**381**
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375

TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	**88.722**	**4.090**	**92.812**
Örnekleme Yapılan İller	**10+ Örneklem İşyeri Sayısı**	**2-9 İşyeri Sayısı**	**Toplam**
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	**33.101**	**6.121**	**39.222**
Genel Toplam	**121.823**	**10.211**	**132.034**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer

teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

> ***1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar:*** Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.
>
> ***1.2. Diğer:*** Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{üst}\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5	498		1	49	0,0%	3,6%
İmalat	34	626	3	9	51	0,5%	4,0%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	3	243			51	0,0%	5,4%
İnşaat	83	1348	4	9	5	0,3%	0,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	82	1264	24	27	8	1,7%	1,6%
Ulaştırma ve Depolama	31	453		2	15	0,0%	3,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	17	389		4	5	0,0%	1,1%
Bilgi ve İletişim	2	9		1	12	0,0%	3,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3	33		1	-15	0,0%	-4,9%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	6	31			7	0,0%	2,5%
İdari ve Destek Hizmetleri	21	947		2	0	0,0%	0,0%
Eğitim	7	307		2	0	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	9	449		4	0	0,0%	0,0%
Kültür, Sanat ve Spor	1	120			0	0,0%	0,0%
Diğer Hizmetler	8	285	1	3	0	0,3%	0,0%
Genel Toplam	**312**	**7002**	**30**	**65**	**187**	**0,4%**	**2,7%**